A TARTALOMBÓL

TDK-körkép

Őserdő-tsinyálás

Mammutfenyők a kongresszusra

Mongóliában...

Egyetemisták, mint potenciális értelmiség – avagy: Félig diák? Félig értelmiségi?

1808

1983

SZÉKESFEHÉRVÁR

INTÉZMÉNYÜNK 175 ÉVES

TOLNAI

SOPRONI EGYETEM

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI EGYETEM LAPJA

1984/85. 3-4.

TARTALOM

Dr.Winkler Oszkár (1907-1984) 3
Az 1984. évi TDK..... 4
TDK 6
Kós Károly 6
Emlékezzünk dr.Török Bélára! 7
Szép az ifjúság 8
Őserdő-„tsinyálás" 9
Nyugaton – Die Grünen 11
A fa- és papíripari képzés 12
Mammutfenyők 13
Az egyetemi élet eseményeiből 14
Közművelődés-szocializáció 15
Mongóliában... (II.) 17
Címlapsztori 18-21
Bajcsy-Zsilinszky Endre 22
Agrár Kupa-aranyaink 23

Soproni Egyetem HU ISSN 0139-4274. Felelős szerkesztő: Dr.Németh András. Felelős diákszerkesztő: Árkossy Tamás.
Tördelőszerkesztő: Simor Árpád. Felelős kiadó: Dr.Gál János. Szerkesztőbizottság címe: 9400 Sopron, Bajcsy Zs.u.4.
Tel.: 11-100/289. Készült az EFE Jegyzetsokszorosító Részlegében 350 példányban. Vezető: Dr.Rácz József

Lapzárta: minden hónap 20-án.

DR.WINKLER OSZKÁR

1907 – 1984

Dr.Winkler Oszkár építészmérnök, Ybl-díjas, Egyetemünk építési Tanszékének 1947-től 1975-ig vezetője és professzora, 1984. december 19-én 78 éves korában elhunyt.

Korán, az 1930-as években kötelezte el magát a modern építőművészetnek, s Magyarországon az elsők között alkotott vidéken ebben a felfogásban. A Frankenburg ut 6. sz. lakóház, a Károly-kilátó, Egyetemünk régi kollégiuma és Matematika-Ábrázoló Geometria épülete ennek hírdetői.

A felszabadulás után vidéken ugyancsak elsőnek lépett az állami tervező irodai szervezetbe, ennek keretében hosszú évtizedekig tervezőként és főépítészként dolgozott. A soproni épületasztalosárugyár egész együttesét, a szombathelyi fűrészcsarnokot, lakóépületeket, középületeket tervezett. Kiemelkedik munkásságából a Sopron, Templom utca 23. foghíjbeépítés, a Május 1 tér – Lenkey uti tömbbeépítés, a SOTEX kultúrház, Kecskeméten az SZTK székház, Zalaegerszegen a pártház és megannyi más alkotás.

Az erdő- és a faipari mérnökök egész nemzedékét tanította, számtalan jegyzetet írt. Feldolgozta a faipari épületek különböző fajtáinak tervezési és telepítési irányelveit. Tudományos fokozatot szerzett, a fűrészcsarnokok építésének témaköréből. Korszerű fa alapanyagú lakóépület szerkezeti megoldásáért arany újítói oklevelet is kapott.

Munkásságát öt ízben ismerték el kiváló dolgozó kitüntetéssel, a Munka Érdemrend ezüst, majd arany fokozatával. Egyetemünk elismert professzorát 1981-ben a tiszteletbeli doktori cím adományozásával tüntette ki.

Sopron szülöttje volt, a városért sokat dolgozott. Figyelemmel kísérte minden részének alakulását. Irányításával dolgozták ki a város első általános rendezési tervét a felszabadulás után. Főépítészként a belváros műemlékeinek rekonstrukciója is foglalkoztatta. Irt a városról, előadásokat tartott szűkebb pátriájának építészeti kérdéseiről. Nyugdíjazása után a Városszépítő Egyesületben dolgozott Sopronért, melynek társadalma Pro Urbe éremmel tüntette ki. Kezdettől fogva tagja volt a Magyar Építőművészek Szövetségének. Már fiatalon, 1952-ben kapta addigi életművéért a legmagasabb építészeti kitüntetést, az Ybl díjat. 1962-ben az Építőipari Tudományos Egyesület, melynek ugyancsak vezetőségi tagja és soproni Csoportjának elnöke volt, Alpár-éremmel tüntette ki.

Az egyetemi oktatók szeretett idősebb kollégájukat, az ifjúság a köztiszteletben álló régi tanárt vesztette el személyében.

Emlékét mindenkor meg fogják őrízni.

Az 1984. évi TDK konferencia margójára

"Egyetemünkön a TDK munkának nagy hagyományai vannak" olvashatjuk a téma "szakirodalmában". Ugyanitt találhattunk bőven jegyzőkönyveket, felhivásokat, jelentéseket is, amelyek az akadozó TDK munka fellenditésével foglalkoznak, vagy éppen arról tanuskodnak, hogy e téren fellendülés tapasztalható, hiszen: .... Igy nem tudom, és nem is akarom eldönteni, hogy jelenleg hullámvölgyben vagyunk-e, vagy éppen a korábbinál nagyobb érdeklődést tapasztalhatjuk ezen a sokat vitatott területen. Az azonban tény, hogy lezajlott az idei házi konferencia is. Az előadások száma megközelitőleg annyi volt, mint egy éve, a hallgatók létszáma változatlanul csekély, ill. a fatermesztési szekcióban "gyengén emelkedő"-nek titulálhatná a meteorológus. Talán jobban kellett volna szervezni? Valószinü. Kihagytunk a toborzás során számos uj korszerü módszert, kifüggesztettük azonban a meghivókat a portákon, a plakátokat a kollégiumokban és a menzán, és a kollégiumi studió is hangoztatta reggel-este, hogy hol és mikor szemlélhetik az érdeklődők barátaik első lépéseit a tudomány világában. Nézzük először a fatermesztési szekciót!

Érdemes volt-e eljönni erre a rendezvényre? Én azt hiszem a jelenlévők többségének véleménye szerint igen. A szereplők tulnyomó része szinvonalas munkáról számolt be, értékes dolgozatokat terjesztett a birálók elé, számos kérdésben tiszteletre méltó tájékozottságról tett tanubizonyságot, önálló véleményt alakitott ki, amely a vendégek fantáziáját is megmozgatta. Ezt bizonyitották azok a kérdések, amelyeket a közönség idősebb és fiatalabb tagjai tettek fel az előadóknak munkájuk ismertetése után.

A kérdezettek elfogadható választ tudtak adni ezekre a kérdésekre, esetenként használható tanácsokat kaptak a további munkájukhoz, összegezve: kellemes légkörü alkotó tevékenységnek voltak tanui a passziv szemlélők is.

Az igazi nyertesek azonban a szereplők voltak. Azok a harmadéves hallgatók, akik részt vehettek a Bükki Nemzeti Parkban a nyári természetvédelmi gyakorlaton, egy életre szóló élménnyel, és igen jelentős fajismerettel gazdagodtak. Köszönet ezért vezetőjüknek. Azok a hallgatók, akik önálló munkát folytattak, szakmánk fontos kérdéseinek megválaszolásában tettek figyelemre méltó lépéseket konzulenseik segitségével, és ez önmagában is önbizalmat nyujt, felemelő érzés. További sok sikert kivánunk mindnyájuknak! Azóta több hallgatót hivtak meg különböző helyekre előadást tartani, ez is igazolja témájuk időszerüségét.

Állami vezetésünk és ifjusági szervezetünk is méltóképpen támogatta ezt a tevékenységet. A 2000,- Ft-os I. dijon, az 1500,- Ft-tal jutalmazott II. dijon és az 1000,- Ft-ot érő harmadik dijakon kivül a konferencia minden szereplője 800-800,- Ft jutalmat vett át a dékáni hivatalokban, és minden előadást 500-500-, Ft-tal jutalmazott egyetemünk KISZ Bizottsága.

Vannak a konferenciának tanulságai is. Ezen a helyen még nem nagyon zavaró, az érintett számára azonban igen kellemetlen, ha valaki "nem jó előadó". Ez azonban nemcsak alkat kérdése. A nyilvánosság előtti szereplés készségét mindenki fejlesztheti magában, és erre szükség is van minden leendő értelmiséginek. Érdemes lenne ezen a gondon előadói tanfolyam szervezésével segiteni.

Tapasztalat az is, hogy kissé hosszu volt a fatermesztési szekció ülése. Ez lehetett a magyarázata annak is, hogy a végére csökkent a közönség létszáma, és a kérdések is "elfogytak". Az előadások témái azonban egy kivétellel ebbe a szekcióba tartoztak, igy indokolatlan lett volna kettőt kialakitani. Várhatóan a következő konferencia idejére dolgozattá érik azoknak a hallgatóknak is a munkája, akik a müszaki- és társadalomtudományokban kivánnak az előirtaknál jobban elmélyülni.

A fafeldolgozási szekció üléséről egyoldalubb, és határozottabb véleménnyel jöttek ki a résztvevők. Ebben a szekcióban a meghirdetett hat előadásból négyet tartottak meg, az összeverbuválódott hallgatói létszám a hivatalból jelenlévőkkel együtt 10 fő volt, igy a kialakult tudományos vita is inkább a jelenlévő 13 oktató épülését szolgálta.

A Faipari Kar Tudományos Diákköri Bizottsága legutóbbi ülésén megtárgyalta a kart érintő Tudományos Diákköri tevékenység helyzetét, az érdeklődés csökkenésének okait. Megállapitotta, hogy a hallgatók egyáltalán nem ismerik fel a Tudományos Diákköri munkában rejlő óriási lehetőségeket, azt, hogy a saját diplomatervükhöz, szakdolgozatukhoz jártasságot szerezhetnek, hogy ez a munka, a pénzjutalmat nem is számitva az élet minden területére vetitve is megtérül. A TDK Bizottság a jelenlévő dr.Németh Károly dékánhelyettes közremüködésével a következő szempontokat állitotta fel:

1. A TDK munkát februárban kell inditani, mivel az őszi felkészülési időszak rövid, ill. nagyon tagolt.

2. Alaptárgyak fokozott részvétele kivánatos. /Ez évben erre először volt lehetőség, kár, hogy nem éltek vele./

3. Előnyös, ha a dolgozat a leendő diplomaterv vagy szakdolgozathoz illeszkedik. A diplomatervhez vagy szakdolgozathoz történő illeszkedés további formájára javasolt, ha a TDK munkát végző alsóbb éves hallgató egy másik felsőbb éves hallgatónak a diplomatervéhez vagy szakdolgozatához illeszkedő részproblémát tárgyal. /Pl. balek a firmájának./

4. Szorgalmazni kell, hogy a Tanszékek által kiirt témákat összegyüjtve is meg lehessen időben tekinteni. /KISZ feladat./ A témák legyenek ember-közeliek, vegyék figyelembe az adottságokat.

5. Az anyagi érdekeltséget is szabad hangsulyozni. Az oktatók tevékenységét fokozottan kell elismerni.

A TDK Bizottság a fenti szempontokat ajánlja oktató-kutató- és hallgatótársaink figyelmébe. Erősiteni kell a TDK munka rangját, megbecsülését! Ehhez kérjük valamenynyi oktató-kutató-hallgató kolléga támogatását.

Dr.Imrik Z. - Vig P.

TDK

Az idén december 5-én került sor a tudományos diákkör tagjainak bemutatkozására. Mivel egyetemünkön a társadalomtudomány és a geodézia témakörökből nem érkezett pályázat, ezért e két szekciót Székesfehérváron bonyolították le.

A rövid megnyitó után két szekcióban hangzottak el az előadások, az egyik a fatermesztési, a másik a fafeldolgozási szekció volt.

Néhány gondolatot az utóbbi üléssel kapcsolatban szeretnék papírra vetni.

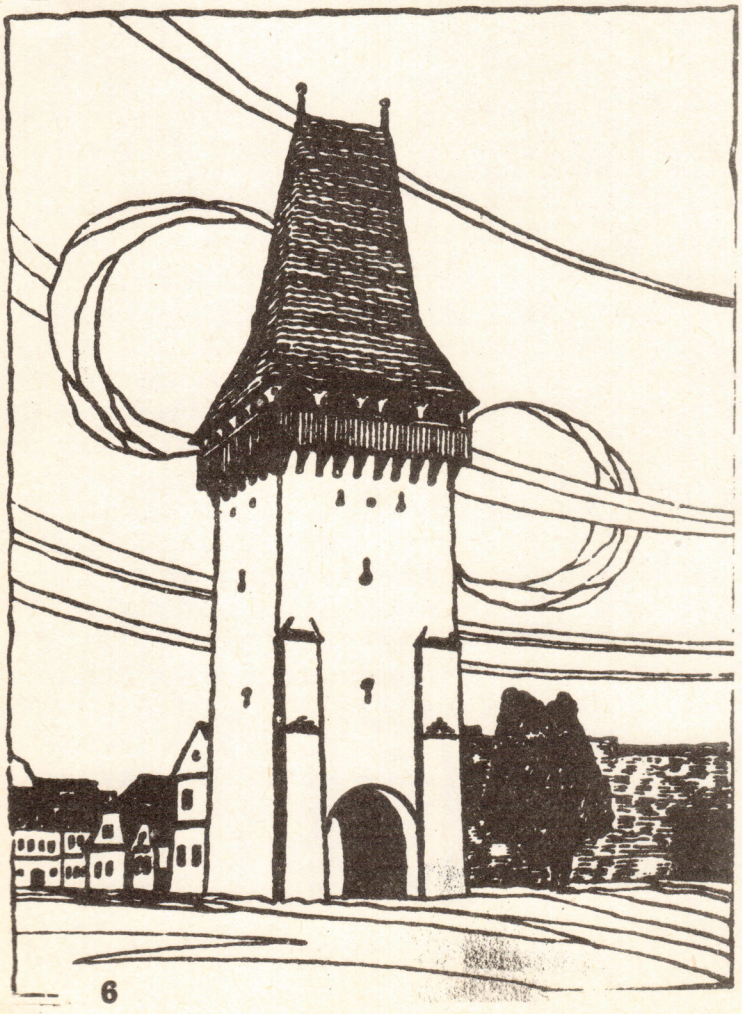
Kritikán aluli volt ismét a hallgatóság részéről tanusított érdeklődés. Nem tudom elképzelni, hogy valaki a saját évfolyamtársának szereplésére ne lenne kíváncsi. Nem tartottam reálisnak a 15 percben maximált időt. Való igaz, nem lett volna célszerű szükségtelenül elnyúló értekezéseket tartani, de a 15 perc másodpercre való „kicentizását" túlzottnak véltem. Az előadó hallgatókba szinte belefolytották a szót (mivel az időkorlátozásról későn értesültek), mondandójuk így kapkodó, szaggatott, befejezetlen lett. Azért kár volt elvenni a szót az előadótól, hogy utána a zsűri már-már szőrszálhasogatásnak tűnő, nem is a hallgatónak, inkább a konzulens tanszéknek szánt csípős megjegyzéssel, és jelentéktelen részleteket érintő kérdésekkel húzza az időt. A kritikát rossz értelemben alkalmazták, minduntalan hibát keresve az előadásban. Ez bizonyíthatja azt is, hogy a négy hallgató oly alapos munkát végzett, hogy érdemben nem lehetetett belekötni. A négy hallgató munkáját dr.Németh Károly köszönte meg, elvágva a TDK munkától teljesen idegen, zavarosabb vizekre vezető vitát. Alkalmas fórumon nem ártana ezeket az ún. kényes kérdéseket érdemben megvitatni, megkímélve a TDK munkát végző hallgatókat a személyes nézetkülönbségek összecsapásától.

A fafeldolgozási szekcióban legjobb előadást Vecseri Antaltól (V. fmh.) hallottunk. A második helyezett Pfaff Ferenc (V. fmh), a harmadik Vass Árpád (II. ümh), a negyedik Dávid Róbert (II. ümh) lett.

A fatermesztési szekció legjobb dolgozatát Csóka György (V. emh) nyújtotta be, a második hely megosztva Simon Erzsébeté és Dinka Vincéé (V. emh), a harmadik helyezett szintén megosztva Szedlák Tamás és Bidló András (III. emh), Horváth Jenő (IV. emh) és Kádár József (III. emh). Előadást hallottunk még Bordács Sándortól és Pintér Zoltántól (III. emh), Cikházy Györgytől és Zatykó Lászlótól (III. emh), Firják Lászlótól és Waliczky Zoltántól (III. emh), Szabó Gabriellától (III emh) és Takács Lászlótól (V. emh). Mindannyiuknak gratulálunk, és további eredményes TDK munkákat kívánunk nekik!

Bízunk benne, hogy a jövőben a TDK munka nem csak anyagi, hanem erkölcsi megbecsülésben is részesül majd, mindkét karon egyaránt.

-ri

AZ ÉN VILÁGOM

„Napkeletről jöttem a nagy hegyek, a zugó fenyvesek és kis faluk világából, ahol meg álmodnak a szükszavu kemény magyarok csudás álmokat, ahol még meselnek fehérhaju vén nótaták nagy régi időkről, elmult világról, elporladt emberekről. Abban a világban sok a rom, sok az útszéli kereszt, sok a gazdátlan kuria és sok, nagyon sok az elárvult, puszta magyar templom. És sovány a föld és köves nagyon. Ott, Erdélyországban.

Nagy palotás rakott városba kerultem, ahol sok a zaj annyi, mint napkeleten a csend, ahol örökké siet a sok ember, ahol vastag, füstös a levegő, hogy nyomja az ember lelkit is. És itt, ebben a luktető, a jövőnek élő életben, ebben, a zajos, vidám városban sokszor eszembe jut az a másik, elhagyott világ, s elmulott, megfakult idők szele borzongat. Eszembe jut a sok egyugyü mese, mit hosszu téli estéken hallottam vén emberek szájából. Eszembe jutnak a hegyek, az erdők, a faluk. Hallom szinte, hogy zúg a havasi szél a fák között, hogy szitál csendesen az őszi eső, hogy sikolt közbe-közbe az esomadár. És visszaálmodom álmatlan éjszakákon régi álmaimat.

Amiről igy egy esztendő alatt megemlékeztem, amit igy az én szegény világomból visszaálmodtam, abból egyet mást im elmondok nektek palotás városban lakó napnyugati magyarok."

Budapest, 1909. szeptember havában

KÓS KÁROLY

Emlékezzünk dr Török Bélára!

Intézményünk a "nagy évfordulók korszakát" éli: a közelmultban ünnepelhettük az erdészeti felsőoktatás kezdetének 175. évfordulóját; megemlékeztünk lapunk hasábjain is az önálló faipari mérnökképzés soproni beindításának negyedszázados jubileumáról. Faipari-technológiai tanszékeink ezekben a hetekben, hónapokban értékelhetik fennállásuk 25 éves tapasztalatait /1985. évben pedig 250 éves lesz jogelőd intézményünk!/

Úgy hiszem a hivatalos "visszatekintések" mellett célszerű megemlékeznünk egy-egy jubileum kapcsán az olyan kiemelkedő oktatóinkról is, mint amilyen az ötven éve elhunyt dr.Török Béla - a Fahasználati Tanszék adjunktusa, majd az ujonnan alapitott Fatechnológia Tanszék első vezetője - volt.

Sajnos nevét ma már jóformán csak a nyugállományu erdőmérnökeink ismerik. Hadd ismertessem ezért bevezetőül tragikusan végződő rövid életutját a Főiskola 1933-34 évi Évkönyvéből és az 1933. évben kiadott "Magyar nemzeti nagy lexikon"-ból /sajnos mai lexikonjaink - igy az "Erdészeti, vadászati és faipari lexikon" - nem emlékeznek meg róla/.

1984-ben a Temesvár melletti Vadászerdő községben született. Édesapja Török Sándor erdőmérnök, miniszteri tanácsos, a vadászerdei erdész szakiskola egyik alapitója és igazgatója /e 100 éve alapitott intézményből bontakozott ki a mai erdészeti középoktatás!/. Engedtessék itt meg annyi kitérő, hogy megjegyezzem: nagyapja Abrudbányai Béla /erdélyi erdőigazgató, az Abrudbánya-i vizi kapu épitője/ és fia Török László /ma a Nagykunsági EFAG igazgatója/ szintén erdőmérnökök.

1912-ben iratkozott be a selmecbányai Főiskola Erdőmérnöki Osztályára, 1914-től tüzértisztként végigharcolta a világháborut, s igy csak 1920-ban Sopronban fejezhette be az egyetemet. Rövid ideig tatai erdőgondnok, 1923-tól tanásegéd az Erdőhasználati Tanszéken, majd 1926-ban már mind adjunktus vette át az ujonnan szervezett Fatechnológia Tanszék vezetését. 1929-30-ban egy évig a Berlin-Dahlem-i anyagvizsgáló intézetben, majd a Stuttgart-i Müegyetemen dolgozott. 1933-ban kitünő minősitéssel - mint az egyetem történetének első saját nevelésü doktora - avatták az erdészet tudomány doktorává. A következő évben a főiskola tanácsa elfogadta magántanári jelölését is, de a hirtelen fellépő betegség és a tragikus halál megakadályozta a kinevezés átvételében...

Ennyi a rövid életrajz, de rendkivül gazdag és ma is értékes az a szellemi hagyaték, amely Török Béla tudományos munkásságából reánk maradt. Fehér Dániel professzor bucsubeszédében igy összegezte e munkásságot: "Tudományos munkássága uttörő volt. Uttörő volt nemcsak magyar, hanem nemzetközi viszonylatban is. Az a magyar erdőmérnök volt, aki a fatechnológia terén az első szabatos müszaki vizsgálatokat elvégezte. Ő volt az első, aki rámutatott a termőhely, az erdőgazdálkodás, a fák élettani törvényszerüségei és azok müszaki sajátságai között kialakuló összefüggésekre. Utolsó munkájában, amely egyuttal magántanárrá avató disszertációjának volt szánva, ezen a téren utat tört és a későbbi generációknak is irányt jelölt. Keze alatt a fatechnológia merev, méretek és normák közé szoritott ismeretköre uj irányt, életet és tartalmat kapott. De ezenfelül hazai viszonylatban az erdőhasználat terén is uttörő jelentőségü munkát végzett akkor, mikor az időtanulmányok problémáját mint legelső felvetette és annak megoldására az első kisérleteket elvégezte. Az utánunk jövő nemzedék, amely a főiskola mostani nehéz küzdelmét és a mostani generáció önfeláldozó tudományos munkásságát személytől elvontan, tárgyi alapon fogja birálni, kétségkivül el fogja ismerni munkásságának eredeti, irányadó és uttörő jellegét."

Úgy hiszem, ha Török Béla tanulmányait, könyvét és doktori értekezését áttanulmányozzuk nem érezzük tulzónak Fehér professzor megállapitásait. Nemcsak vasakaratu, szorgalmas munkása volt az erdészettudománynak, hanem intuitiv, eredeti nagy tettekre kész gondolkodója is!

Munkássága elsősorban az erdészet és a faipar "testvér diszciplináihoz" /fahasználat, faanyagismeret és fürészipar/, ezek egymásra épitéséhez kapcsolódott. E három területen végzett munkát csak elkülönitetten tudom tárgyalni, de rendkivül fontosnak tartom a mai "mozaikszerü" - a tudomány törvényszerü differenciálódásának eredményeként - elaprózott, sokszor egymásnak is ellentmondó kutatásokkal szemben kiemelni Török Béla komplexitásra törekvő, a fatermesztés, a faanyag minőség és fafeldolgozás összefüggéseinek együttes vizsgálatára irányuló kutatói szemléletét.

Faanyagismereti kutatásai közül kiemelkedik doktori értekezése, amelyet "A Magyar Alpok /Soproni és Kőszegi hegységek/ és a Bükk hegység lucfenyő állományainak erdőnasználati értéke" cimen irt. A vizsgált erdőrészletek termőhelyének és faállomány szerkezetének ismertetését követően részletesen vizsgálja az alaki, a szöveti és a fizikai-mechanikai tulajdonságokat, valamint ezek összefüggéseit. A feltárt jellemzőket összehasonlitja a luc igazi termőhelyéről származó faanyag tulajdonságaival.

Rendkivül sokat tett a faanyagvizsgálatok korszerü elméleti megalapozása terén is /Krippel Móricz-al és Pallay Nándorral együtt/. Ő javasolta - a Német Anyagvizsgálatok Szövetségének /tanulmányutja során / -, hogy a faanyag vizsgálatoknál a próbatestek kivételének helye ne abszolut értékben, hanem a törzs százalékos arányában legyen meghatározva.

1929-34-ben folyamatosan foglalkozott az erdőhasználati munka racionalizálásának kérdéseivel. E gyakorlattal szoros kapcsolatban lévő munkát két területen folytatta: egyrészt az optimális szerszámok, gépek, eszközök megválasztása, másrészt a munkanap felvételekre és helyszini megfigyelésekre épitett szervező munka terén. Pl. a dudleszi erdőgondnokságon folytatott helyszini tevékenysége és időtanulmányainak eredményeként tölggyel elegyes cserállományok véghasználatánál a munkások teljesitménye 18 %-kal vált növelhetővé.

A Pallay Nándorral együtt készitett nagyszámu időtanulmányok jó elméleti alapot szolgáltatnak a fakitermelés szervezésének korszerüsitésére és az idő /teljesitmény/ normák kialakitására.

Faipari szakirodalmunk egyik legelső és legjelentősebb müvét alkotta meg a Müszaki Könyvkiadó és Sokszorositó Intézet által 1927 évben "Fürésztelepek tervezése" cimen kiadott könyvével.

E rövid méltatás nem lehetett teljeskörü, talán nem is sikerült e 40 éves korban eltávozó oktatónknak a munkásságát a legjobban bemutatnom. A szomoru évforduló kapcsán elsősorban tisztelegni szerettem volna egy tehetséges erdőmérnök, a fatechnológiai oktatás uttörőjének emléke előtt.

Jövőnk épitését, erdészetünk-faiparunk összehangolt fejlesztését csak gazdag szakmai multunk, tapasztalataink bázisán végezhetjük eredményesen, Fehér Dániel professzort idézve - "az utánunk jövő nemzedék elismerését is kiváltóan..."

Dr.Molnár Sándor

... és az újsága ...

Bizony szép, de csak ha fiatalos marad, ha érdeklődő lesz, ha részt kér sorsának formálásából — sorsunk javításából — ha időről időre helyzetét elemzi, arról vitázik, állapotát minősíti, s a közösségét mozgósítja azon bizonyos értelmes feladatok megvalósítására, kezdte bevezető sorait a '84 IP címmel megjelenő Soproni Egyetem különkiadványa.

Vitára, közös tanácskozásra, az elkövetkező három év feladatainak megvitatására invitált minden érintettet, oktatót és hallgatót egyaránt a fenti kiadvány.

A körülmények azonban úgy alakultak, hogy a f. év nov. 16-án megrendezésre került IP eredményessége oly annyira vitatható volt, hogy a diákok jelentős részének javaslatára — valamint, mert jogilag a 16-i IP által elfogadott '84-'87-es intézkedési terv elfogadottnak nem tekinthető — 1984. dec. 19-én 16^{00}-kor új IP megrendezésére kerül sor.

Annak reményében, hogy e cikk még az említett dátum előtt napvilágot lát, merészeltem tollat ragadni és észrevételeimet papírra vetni az új IP eredményességét elősegítendő.

Hogy az első IP kimenetele így alakult, ezért egyaránt felelős az a több, mint 400 hallgató aki nem jelent meg és az Ifjúsági Parlamentet szervező egyetemi vezetés.

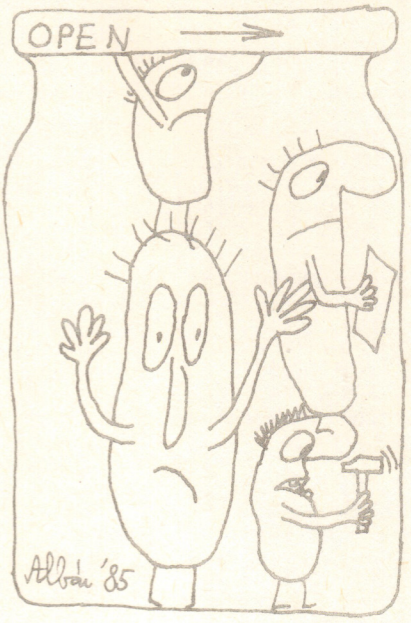
A szervezők ugyanis elkövették azt a hibát, hogy olyan időpontot választottak, amely a hallgatóknak (nem részletezem milyen okok miatt) egyértelműen kedvezőtlen volt. Igaz, hogy ez a Balek Bál csúszása miatt csak későn derült ki, de nem olyan későn, hogy az IP időpontján változtatni ne lehetett volna.

Hiba volt az is, hogy a beszámolókat nem juttatták el időben az érdekeltekhez. Szintén hibának éreztem, hogy a kérdezettek egy része nem volt felkészülve a hallgatók bizonyos kérdéseinek megválaszolására s ilyenkor kitérő válaszokat kényszerült adni.

Helyesebbnek láttam volna a feltett kérdések azonnali megválaszolását és megvitatását ugyanis — érzésem szerint — az IP végi összefoglaló válaszadás nem segítette a nyílt vitát.

Végül is a parlament önnön magát csúfolta meg azáltal, hogy határozatképtelensége ellenére megszavazta önnön határozatképességét, mely alapján úgy határozott, hogy határozatot hoz. A hallgatók távolmaradásukkal marasztalhatók el ezzel járulván hozzá az IP kudarcához, nem beszélve arról, hogy ezzel kellemetlenséget okoztak a szervezőknek és a megjelent oktatóknak és hallgatóknak egyaránt.

Hasonló problémákkal más felsőoktatási intézmény is küzd. Ennek társadalmi hátterével e cikk keretén belül nem kívánok foglalkozni. Az IP az a fórum, amelyen az egyetemi vezetés és a hallgatóság közös problémáikat megvitathatnák. A cél közös: egyetemünket olyan jól képzett szakemberek hagyják el, akik képesek az elkövetkezendő szakmai feladatok mind tökéletesebb megoldására s, mint a haladó értelmiség aktív tagjai, érzékenyen reagálnak az őket körülvevő társadalmi problémákra.

Ennek jó iskolája lehet az egyetemi közéletbeni aktív részvétel, de csak akkor, ha a diákság érzi, hogy módjában áll közös problémáinknak megoldásába érdemben beleszólni. Ehhez azonban az egyetemi vezetésnek is lépnie kell az intézményi demokrácia szélesítése érdekében. Visszatérve az IP-re. Az IP újbóli összehívásának értelme csak akkor van, ha mi hallgatók aktivan, problémáinkat gondolatainkat előre összeszedve veszünk részt rajta és erre az egyetem vezetése felkészült, érdemi válaszokkal reagál.

Jó szerencsét!
Monory Gyula
II. fmh.

(Az IP előtt e cikk előzetesben is megjelent – a szerk.)

HOGYAN KEZDJÜNK ŐSERDŐT TSINÁLNI?

Még ma is sokan vannak, akik úgy gondolják, hogy őserdő csak a trópusokon fordulhat elő. Akik pedig tudják, hogy az ember által érintetlen erdők a mérsékelt övben, sőt bárhol a világon őserdőnek nevezhetők, azok közül bizonyára sokan nem tartják lehetségesnek őserdő regenerálódását a már egyszer levágott, ma szántóföldként művelt vagy beépített egykori erdőterületeken.. Sok egyéb ok mellett valószínűleg emiatt sem szerepel a természetvédelmi célok között őserdőnek való terület kijelölése, és azon az őserdő állapot regenerálódásának megtűrése, sőt segítése.

Ilyen törekvés azonban, legalábbis kezdeti szakaszában, nem lenne lehetetlen vállalkozás. Elsősorban elhatározás kell hozzá, azután olyan élőlénypopulációk szaporodásképes utódainak érkezése, amelyek az őserdőállapothoz vezető ún. szukcessziós lépcsőkhöz szükségesek. Megkezdeni a dolgot olyan kicsi és olyan értéktelen területen is lehetséges, amelyhez még külön hatósági engedély sem szükséges. Egy iskolaudvar, egy magánkert 500 vagy 1000 négyzetméteres része már alkalmas hozzá. Ami még hiányozhat ezen kívül, az csak annak a technológiának az ismerete, amellyel az őserdő regenerálja önmagát valamilyen katasztrófa után. Ezért most megkísérlem vázlatosan bemutatni, hogyan lehet ezt az ismeretet megszerezni, melyek e technológia legfontosabb szempontjai és feltételei.

Ha kimegyünk egy erdős területen fekvő elhagyott kőbányába, ott az eredeti, tehát őserdő legnagyobb mértékű katasztrófáját láthatjuk. Nemcsak az élőlénypopulációk tűntek el az utolsó szálig, hanem a talaj is. Emellett a vízszintes bányaudvar kivételével meredekebb lejtésűvé is vált a terület, s ezzel a talaj regenerálódásának feltételei is romlottak. Ennek ellenére megfigyelhető a regeneráció megindulása a környékbeli erdők és sziklagyepek populációinak megtelepedésével. A regeneráció megkezdéséhez szükséges ismereteket ennek a megtelepedésnek a megfigyelésével szerezhetjük.

Az első megfigyelés az lehet, hogy sokféle mag, spóra, pete, stb. érkezik, méghozzá folyamatosan, de közülük eleinte csak kevés tud megtelepedni. Különböző területeken végezve a megfigyeléseket azt is tapasztalhatjuk, hogy pl. az alapkőzettől függően más és más lehet az érkező populációk fajlistája, s más azok megtelepedési sorrendje, de azonos vagy hasonló területen ez a fajlista és megtelepedési sorrend ugyanazon képet mutat.

Az ilyen ismeretekre különösen szükség van akkor, ha a fölhagyott kőbánya, vagy az őserdő regenerálására kiszemelt terület nem erdős területen fekszik, és így az első szukcessziós lépcső nehezebben indul, vagy félbe marad. A környékről hiányzó populációk magját, spóráját, petéjét tehát nekünk kell elhoznunk onnan, ahol azok még megtalálhatók. Azt kell tehát megtudnunk az erdős területen fekvő „mintaterület" megfigyelésével, hogy mi az, ami hiányzik a nem erdős területről. Közben persze arra is vigyáznunk kell, hogy a mag- vagy spóragyűjtéssel ne okozzunk kárt a még ép, vagy kevésbé populációhiányos területeken.

Az is jó módszer lehet, ha minél több populáció megtelepítését kíséreljük meg. Nagytermetű növényevők populációinak kivételével szinte bármit bevihetünk a területre, hiszen amire nincs, vagy még nincs szükség, az a szupraindividuális organizáció következtében úgy sem tud ott megmaradni. Ez az organizáció a nagyragadozók hiánya miatt természetesen korlátozott hatékonyságú, ezért nem szabad a nagytermetű növényevőket, legalábbis nagyobb számban a területre beengedni.

Mivel a szukcesszió első lépcsői jelentős részben a talaj regenerálására is irányulnak, ezért ezt a talajregenerálási folyamatot is segíthetjük vagy gyorsíthatjuk. Ennek során pl. padkázással, lépcsőzéssel gátolhatjuk a lassan kialakuló talaj víz általi erózióját, de magunk is hordhatunk agyagot, vályogot, homokot, stb. a területre. Így gyorsabb talajképződésre lehet számítani, mintha az csak a többi élőlénypopuláció segítségével, az alapkőzet elmállasztásával és a légkörből érkező por megkötésével megy végbe. Padkázással és földhordással ott is elősegíthetjük a talajképződést, ahol a környező területeken erdő van.

Sík területen, ahol megmaradt, vagy még vastagabbá is vált a talaj képződéséhez szükséges földréteg, ott a szukcesszió főleg az élelmi hálózat regenerálásában nyilvánul meg. Itt a mintaterület egy erdőközeli felhagyott homok- vagy sóderbánya, felhagyott szántóföld vagy szeméttelep lehet. Itt lehet megfigyelni, hogyan megy, vagy hogyan ment végbe a regeneráció első lépése, innen lehet magot, spórát, petét vinni azokra a területekre, ahol a közelben nincs erdő.

Az őserdőhöz szükséges populációk megtelepedésének segítését elsősorban növények és gombák magjának, spórájának vetésével, esetleg csemetéik ültetésével lehet megvalósítani. Állatok telepítésére ritkábban lehet szükség, mivel azok a mi segítségünk nélkül is könnyen meg tudnak telepedni. Ha elég sokféle növény van egy területen, ott előbb utóbb sokféle gomba, állat, baktérium, vírus is meg fog jelenni. Talán csak madárodut, denevértanyát, ragadozófészket ajánlatos kihelyezni a területre addig, amíg a fák kicsik, vékonyak, s így alkalmatlanok odulakó állatok vagy nagytermetű madarak fészkelésére.

Az emberi segítség, a regeneráció gyorsítása nem jelentheti az egyes lépcsők kihagyását,

átugrását. Nem érdemes pl. az utolsó lépcsőhöz tartozó tölgyek, vagy a bükk telepítését erőltetni a regeneráció elején, még akkor sem, ha ez lehetséges volna. Különösen akkor nem szabad ezt tenni, ha ezzel akadályozzuk az előző lépcső populációinak megtelepedését. A növények megtelepedésének természetes és szükséges sorrendje a következő képet mutatja: egyéves lágyszárúak, évelő lágyszárúak, cserjék, pionir fák (nyárak, füzek, égerek, hársak, kőrisek, szilek juharok, nyírek, cseresznyék, gyertyán), s legvégül a nagymagvú fák (tölgyek és a bükk). A pionir fák koronáinak összezáródása után természetesen visszaszorulnak, vagy el is tűnnek az első lépcső fényigényes lágyszárú növényei. Az árnyéktűrő lágyszárúak, pl. a koratavaszi geofiták megtelepedésére csak ezután lehet számítani, megtelepítésüket csak ezután érdemes megkísérelni.

Szóba jöhet még őserdő regenerálódása olyan fás területeken is, ahol pillanatnyilag nincs fakitermelés megtervezve, és amely nem is vadászterület. Városi, szanatóriumi, úttörőtáborhoz tartozó parkerdők, kastélyparkok, amelyeket esetleg kerítés is véd, könnyebben és gyorsabban alakulhatnak vissza őserdővé. Az ilyen területeken csak néhány fa- és cserjepopuláció hiányát kellene megszűntetni, valamint az egyes populációk hiányzó korosztályait kellene pótolni.

Nemzeti parkokban, vagy egyébb védett területeken a jelenlegi állapotú erdőket csak úgy lehetne őserdővé alakítani, sőt akármilyen erdőállapotban fönntartani, ha azokat bekerítenénk. A jelenlegi nagyvadlétszám mellett az elöregedő, kidőlő, elkorhadó fák helyén nem tudnak fölnőni fiatal egyedek.

A legkönnyebb lenne őserdőt csinálni a már régebben „véderdőnek" kijelölt karszterdőkből, mint amilyen pl. Pécsett a TV torony körül van. Itt szinte csak hagyni kellene az erdőt úgy ahogy van. Ami fa kiszárad, azt hagyni kellene elkorhadni. A kidőlt és korhadó fa ugyanúgy nélkülözhetetlen alkatrésze az őserdőnek, mint az élő, hiszen az tartalék tápanyag és víz, megvédi a lehullott faleveleket a szél általi elfújás ellen, ezen kívül gombák ízeltlábúak, stb. tápláléka és búvóhelye is egyúttal.

Sok kisebb-nagyobb részletkérdés merülhet még föl a fentieken kívül az őserdő regenerációjával kapcsolatban. Ezek megvitatására és megválaszolására remélhetőleg ugyancsak lesz megfelelő fórum. Egy fontos kérdéscsoport azonban már most is válaszra vár. Lehet-e valamilyen helye és szerepe az emberi populációknak az őserdőben ugyanúgy, ahogy a többi populációnak van? Javíthatunk-e az őserdő állapoton azzal, ha mi magunk is aktív részeseivé válunk az élelmi hálózatnak? Lehet-e nagyobb genetikai változatosságú, stabilabb organizációjú, kevésbé hiányos anyagmérlegű, vagyis kisebb mértékben erodálódó, a környezetváltozásokat a jövőben is tökéletesen ellensúlyozó, nagyobb mértékű tápanyagörvénylést előállító rendszer az erdő, ha mi is segítjük? Ha pedig mindez lehetséges, akkor szükséges-e, hogy ne csak védjük, óvjuk, kíméljük erdeinket, vagy természetes környezetünk egyéb formáit, pontosabban azok ma fellelhető maradékait és töredékeit, hanem építsük is, méghozzá nem is csak a társadalom néhány tagját kijelölve erre a feladatra, hanem az egész társadalmat erre a célra mozgósítva?

Ezekre a kérdésekre magából az erdőből nem tudunk válaszolni. Ehhez az erdők környezetének: azoknak a földi szféráknak (=bioszférának) az állapotát kell vizsgálnunk, amelyek határain belül a létfontosságú tápanyagok a Napból és a Föld belsejéből érkező energiaáramok gerjesztő hatására örvénylést végeznek az erdőktől és az egyéb ökoszisztémáktól függetlenül is. Ezt a bioszférát azonban nem összetételére, hőmérsékletére, tömegére, fajsúlyára, stb. kell vizsgálnunk, hanem az örvénylésben résztvevő anyagok minőségére, mennyiségére, kicserélődési sebességére, kényszerpályáira (az aktív és passzív szakaszok arányára és sorrendjére, az energiafölvevő és energialeadó szakaszok helyére és arányára).

Ebben az esetben azután beláthatjuk, hogy léteznie kell egy olyan mértékű tápanyagörvénylésnek, amelynél az erdők, s az egyéb ökoszisztémák létfeltételei optimálisak. Léteznie kell emellett egy bioszférán belüli, ökoszisztémák közötti organizációnak is, amely lehetővé teszi az optimális állapottól való eltérés érzékelését, hiszen a belső örvénylést mutató rendszerek kibernetikai tulajdonságokkal is rendelkeznek. Ezért az optimális állapottól való eltérést érzékelhetik az egyes ökoszisztémák. Meg kell fontolnunk tehát annak lehetőségét, hogy egy új populáció megjelenése, egy régi kiválása az élelmi hálózatokból, vagy az élelmi hálózatok bármilyen formájú átrendeződése a bioszféra optimális állapotának fenntartására irányuló törekvés megnyilvánulása is lehet.

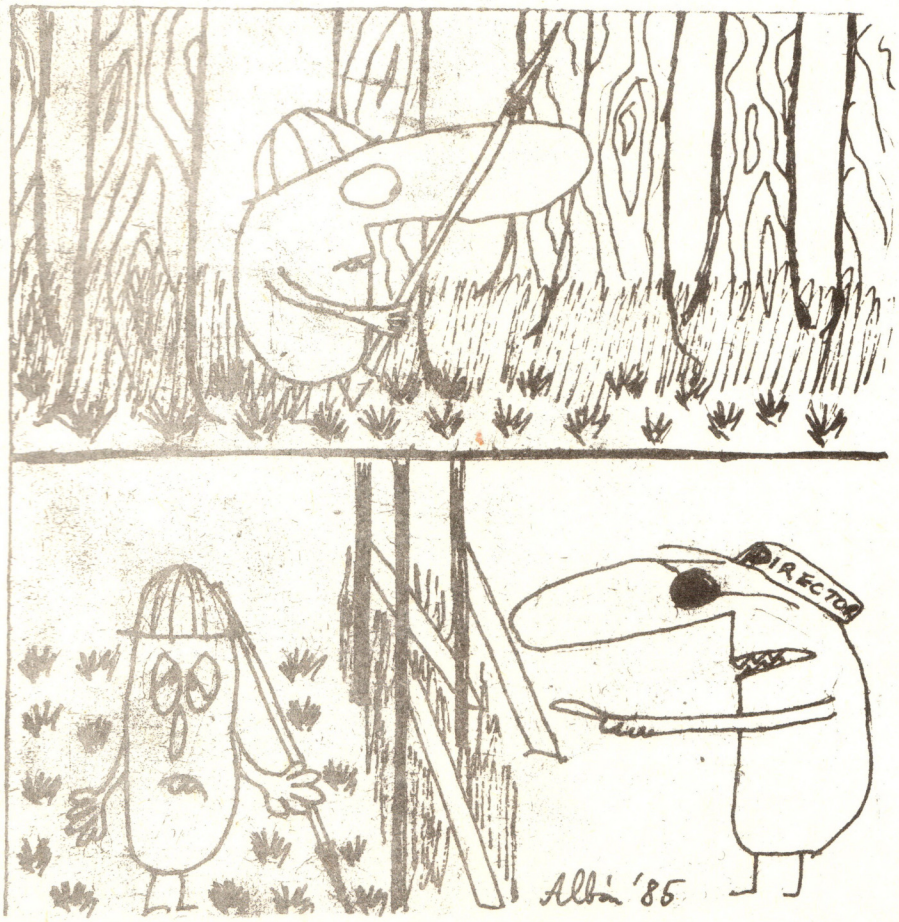
Ebből a törekvésből kiindulva helyünket és szerepünket, ugyanúgy mint bármely más populáció helyét és szerepét vagy ott kereshetjük, ahol csökkenteni kell a legfontosabb tápanyagok eróziójét, vagy ott, ahol az erodált tápanyagok felhalmozódtak, s ahonnan azok a tápanyagörvénylésbe visszajuttathatók.

A széndioxid pl. sokféle formában (fosszilis szén, karbonát kőzet, hidrogénkarbonát, stb.) és egyre nagyobb mértékben válik ki a bioszféra határain belüli örvénylésből, míg oda vissza egyre kisebb mértékben kerül. (A fosszilis szénkészletek keletkezésének idején ez nyilvánvalóan fordítva volt.) A fosz-

szilis szénnek légköri széndioxiddá, vagy a többi populáció számára fölvehető állapotú egyéb anyaggá való átalakításának képességével már rendelkezünk is. Csak azt nem tudjuk még, hogy a fosszilis szenet nem energiaforrásként kellene felhasználnunk, és nem az őserdőállapot megszüntetése, valamint a regeneráció akadályozása céljából, hanem tápanyagforrásként, valamint az őserdőállapot regenerálása és megjavítása céljából.

Szükségünk volna még néhány olyan képességre is e-célból, amivel pillanatnyilag nem rendelkezünk. Ilyen képességek megszerzésére azonban éppen azért nem törekszünk, mert ezt a célt nem ismerjük, vagy mert ez a cél az eddigi törekvéseinkkel ellenkező irányt feltételez. Reményünk lehet viszont arra, hogy ha most ezen képességek megszerzéséhez is hozzákezdünk, akkor amire szükség lesz rájuk, rendelkezni fogunk velük. Atombombát, számítógépet, penicillint sem tudtunk gyártani még akkor, amikor ezek szükségessége először fölmerült.

-cs-f

Nyugaton a helyzet változó?

Részlet a Die Grünen c. hetilap Das Bundesprogramm c. számából

7.2. Erdőgazdálkodás

Az erdőgazdálkodás fő feladata az, hogy előállítsa az erdő ökológiai stabilitását. A nyereségközpontú fakitermelést ennek a célnak kell alárendelni.

– Az erdészeti monokultúrákat korlátozni kell a természetszerű, változatos összetételű, elsősorban hazai fafajokból álló erdőállományok (elegyes erdők) javára. Az erdőzúzó nagy gépeket nem szabad alkalmazni.

– A tarvágás helyett szálalóvágást követelünk. Így egy változatos szerkezetű, sok korosztállyal rendelkező, állandóan hasznosítható örökerdő keletkezik.

– A biztos egyensúly eléréséig vegyszereket csak betegség esetén szabad alkalmazni, a vágásforduló idejének felétől pedig meg kell tiltani alkalmazásukat.

– Követeljük az erdők területének fenntartását és kibővítését, mindenekelőtt a biológiai levegőtisztítás, a vízháztartás biztosítása és az üdülés céljából.

– A szarvas és őzállományt minden további halogatás nélkül olyan mértékűre kell csökkenteni, hogy attól az egészséges, fajgazdag elegyes erdők fennmaradása és megújulása kerítés nélkül is lehetséges legyen.

Verlag DIE GRÜNEN Postschliessfach 20 24 22 8000 München 2

„A fa- és papíripari felsőfokú képzés helyzete, távlatai"

Az MTA VEAB Faipari Munkabizottsága és a FATE Soproni Csoportja rendezésében került sor egyetemünkön – fenti címmel – szakmai értekezésre.

Dr.Gál János rektor üdvözlésében a faipari szakma képzésének kialakulásáról beszélt vázlatosan, felvillantva rokon szakjaink összefüggésének jelentőségét. Rámutatott a távolabbi összefüggésekre, mint pl. az ipar és környezetvédelem kapcsolatára. Szorgalmazta, hogy az értekezés nyújtson segítséget az erdészeknek is a jövő feladatok jobb meghatározásához, ahhoz, hogy a társadalom, az ipar igényeinek egyre jobban megfelelő legyen termelésünk. Javasolta megvizsgálni a jövő évi akadémiai ülésszak témájául a minőségi fatermesztés és fafeldolgozás ügyét. Szükséges és célszerű az elvi, szakemberek előtti feladatmeghatározás, látókörnek a tisztázása.

Dr.Cziráki József tanszékvezető egyetemi tanár, a VEAB Faipari Munkabizottság elnöke megnyitó beszédében megemlékezett a 27 éve indult faipari mérnökképzésről. Néhány hónappal a Faipari Géptan Tanszék után, a Falemezgyártástani Tanszék most (IX.1.) volt 25 éves. Az Épület és Bútorasztalosipari Tanszék jövő májusában lesz éppen negyedszázados. Az elmúlt időszak a tanszékek életképességét bizonyítja.

Napjainkban testvéri barátsággal és jó szakmai hozzáállással köszönthetjük a papíripari mérnökképzést. Először, mert a fa-nyersanyag közös alapanyagunk, közös nyersanyagunk. A kölcsönösség több oldalú. A farostlemez-gyártás pl. cellulóztechnológia alapján indult. A hulladékhasznosításban is közös az eljárás... Néha ugyan versenytársak vagyunk, de legtöbbször a közös barátság jegyében operálunk...

Napjainkban a továbblépés tanui és részesei vagyunk, amennyiben a papíripari képzésben feladatokat kaptunk. Igyekszünk ennek is megfelelni.

Szabó Gyula MÉM főosztályvezető-helyettes előadásában részletesen visszatekintett a faipari felsőoktatás megindításának eseményeire. Kezdve attól, hogy az egyetem történetének mondhatni második nagy megrázkódtatása után, 1957-ben amikor az egyeten önállósága forgott kockán, egészen addig, amíg nevében megjelent a „faipar" szó is (1962). Ennek az Alma Maternek, ennek az egyetemnek volt ereje ahhoz, hogy feltöltődjön és korszakosan újat alkosson. Mert így tekinthetünk a faipar számára mérnöki szintű szakemberképzés beindítására! A folyamat hasonlítható a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, illetve nagyüzemek kialakításának módjára. Akkor kezdtünk új típusu szakembert képezni, amikor a mezőgazdaság szocializálása végbement. (Pl. mezőgazdasági gépészt...) S a faiparban is így történt. A fűrészüzemek, kisebb faipari üzemek, gyárak, gyáregységek összevonása és új üzemek építésének ideje volt ez a korszak. Az új típusu faipari szakemberképzést az Építő- Fa és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete óriási támogatásban részesítette. Ugyszintén állami vonalon is, az Országos Erdészeti Főigazgatóság és az Építési és Városfejlesztési Minisztérium szorgalmazta az ügyet. Így indulhatott be a szakmai oktatás, mint magasszintű szolgáltatás. Először 1954-ben 25 fővel faipari gépészmérnök-képzés indult a BME Könnyűipari Esti Tagozatán. 1957-ben ez megszünt s megindult Sopronban, nappali tagozat keretében a faipari mérnökök képzése. A fejlődés folyamatos volt. A káderproblémák megoldása is...

Az igények differenciált kielégítésére 1971-72-től beindult az üzemmérnök-képzés is.

Napjainkig 806 fő faipari mérnök végzett, plusz 376 okl.faipari üzemmérnök. A műszaki értelmiségen belül ez a legkisebb, de önálló szak. A továbbiakban ennek a szakemberállománynak továbbképzéséről és utánpótlásáról kell itt gondoskodni.

A felsőoktatás távlati tervezése során foglalkoztunk annak a társadalmi igényekhez való igazításával. A szakterület számára olyan művelt, a szakmában- világban eligazodó szakembereket kell képeznünk, akik a szaktárgyak mellett, a marxizmus-leninizmus alapjain állnak, idegen nyelvet ismernek, megújulásra, innovációra készek, stb. Tudományos megalapozottságú szakmai-technológiai munkakörökre kell képeznünk, a speciális továbbképzésre pedig a posztgraduális képzés szolgáljon. E feladat ellátása hozzátartozik az egyetem alapfeladataihoz, s a jövőben egyre inkább...

Az idegennyelvű képzést szeretnénk fokozni – s itt elismeréssel kell szólni arról a tényről, hogy a legutóbbi MÉM egyetemek közötti nyelvi versenyben a Faipari Kar hallgatói csapata lett az első! Ez legalább annyira fontos, mint a szakmai képzés fokozása. Elkészültek az EFE-n az új tantervek. A MÉM álláspontja, hogy a képzési formákban fellelhető poroszos kötöttségeket egyre inkább oldani kell s lehetővé tenni, hogy a hallgató a saját érdeklődési körének megfelelően elmélyülhessen a szakmában.

A jövő útja, a legújabb vállalkozás a népgazdaság rugalmas igénykielégítésére jó példa, a papíripari mérnökképzés hazai megszervezése. Arra képezzünk, amire a termelés igényt tart.

Átgondolásra vár a több mint 20 éves vita is, hogy a faipari képzésben a kétszintes egymásraépülő képzés kialakítható-e? Ugyanis az új típusu technikus-képzés alapvetően megváltoztatja az üzemmérnök helyét (nem minden szakmában). Az új típusu technikus megjelenése milyen hatású? Ezt fel kell mérnünk!

Általában jellemző az agrárszektorra, hogy a foglalkoztatási struktura várható arányait igyekszünk figyelembe venni, úgy hogy a mérnök és üzemmérnök képzés nem különül el nagyon egymástól.

Nemzetközi összevetésben az agrárfelsőoktatás egyetemi kari szintű (nagyságrendű) intézmények. A hálózatban a minőség javítását a kölcsönösen előnyös alapokon, a kutatóintézetekkel, a tan- és bázisgazdaságokkal kialakított hatékonyabb együttműködés alapján erősíteni kell. A magasabb technológiai képzést posztgraduálisan kell meg adni. A tudományos továbbképzési bázis feltételrendszerét is biztosítani kell. Olyan szervezett intézményhálózat kiépítésére van szükség, amellyel tevékenységükben átfogható a teljes szakmai életút. A jelenlegi struktura ezt még gátolja! Az oktatás-kutatás-termelés hármas egységét kell megteremteni. Ez úgy lehetséges, ha az egyetemeket olyan keret-intézményként működő szervezetnek tekintjük, amelyekben több intézmény kapcsolódik egymáshoz..

Persze mindez még alapos átgondolást igényel, de az idő sürgető szorításában...

Feljegyzete:
Dr.Németh A.

Felajànlàs A PÁRT XIII. KONGRESSZUSÁRA

Mammutfenyők, óriás tuják, gyantás cédrusok

Annakidején, jó húsz esztendővel ezelőtt érdeklődéssel hallgattam Majer professzor előadását a külhonból származó fafajokról, azok megtelepítéséről, hazai elterjesztésük jelentőségéről – és korlátairól. Néhányan még kedvenc fafajt is választottunk, pl. magam az oregoni hamisciprust (Chamaecyparis lawsoniana A.Murr.) az örökzöld fenyők, és a vörös tölgyet (Oercus borealis Michaux..) a lombosok közül....

Emlékszem arra is, hogy üzemtani előadásokon Somkuti professzor szinte szenvedélyesen beszélt a munkaműveletek, az emberi beavatkozások csökkentésének fontosságáról, pl. a tisztítások lehetséges elhagyásáról, ha mint gazdálkodó erdészek talpon akarunk maradni... Nos, többek között e gondolatok is eszembe jutottak, amikor október 18-án az EFE Tudományos Ülésén résztvettem. E rendezvényt az EFE vezetése a közelgő XIII. pártkongresszus tiszteletére, felajánlásként szervezte. Témája: „javaslat az erdőgazdálkodás hosszútávú koncepciójának továbbfejlesztését szolgáló irányelvekre".

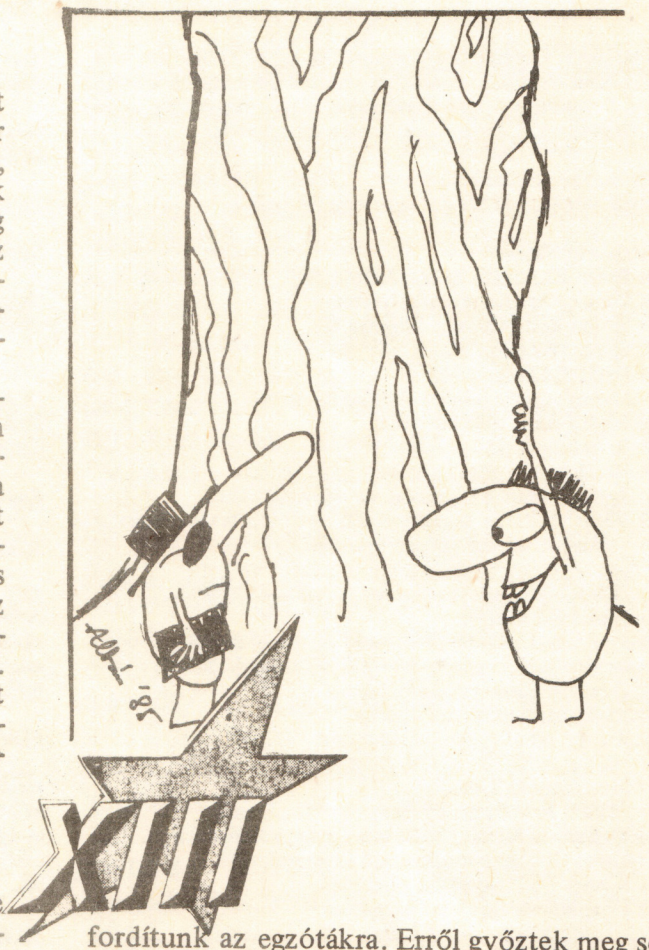
x

„Mivel egy ilyen erősen szerteágazó, de azonos jellegű tevékenységben – mint amilyen az erdőgazdálkodás – jogok és ebből eredő kötelezettségek a közreműködők nemzedékeire szállnak át, átszáll a múlt iránti érdeklődés is" – írta dr.Karel Matyás ny.prágai egyetemi tanár 1966-ban „Visszapillantás a régi magyar erdőgazdálkodásra" – című, AZ ERDŐ-ben megjelent cikkében. Ugyanő írja, hogy „mennyire helyesek voltak a régi magyar erdőgazdaság alapjai a célkitűzések keretében és hogy ezért volt könnyű szervesen továbbfejlődnie az új idők magasabb gazdasági fokára." A céltudatos törekvések mellett több adottság befolyása is közrejátszott, de külön el kell ismerni azt az ellenállást amit – a régi magyar erdészek – az olyan „újításokkal szemben tanusítottak, amik az erdészetet a természetestől eltávolíthatták volna."

Fentiekből is érthető, hogy „a belterjes erdőgazdálkodáshoz vezető fokozatos átmenet tehát természetes alapokból indult ki."

x

Azt hiszem, tradicionális szakmai elveinkhez is hűek maradunk s amellett a változó világ új követelményeihez való alkalmazkodás egyik lehetséges formáját keressük, ha nagyobb – gazdasági, gyakorlati – figyelmet

fordítunk az egzótákra. Erről győztek meg sokunkat az előadások. Az „egzóta-program" mint hazai szakmai elképzelés beilleszthető a differenciáltabb erdőgazdálkodásba. Abba t.i., amelyben első helyen szerepel a természetszerű, őshonos fafajokra alapozott erdőgazdálkodás, de megfelelő helyet kap az ültetvényes fatermesztés is. Abba, amelyben nem „köldöknézéssel", hanem a gazdasági lehetőségek ökológiailag ellenőrzött felderítésével, kijelölésével foglalkoznak. Mert ha kellő óvatossággal, ugyanakkor a kijelölt területeken dinamikus szakmai lendülettel fogunk vállalt feladatunk teljesítéséhez, akkor elkerülhetjük az immár 100 éves „akácosítás", majd az elmúlt évtizedekben tapasztalt „nyárasítás" és „fenyvesítés" szélsőséges végrehajtásából származó negativumok kialakulását...

x

A „javaslat az erdőgazdálkodás hosszútávú koncepciójának továbbfejlesztését szolgáló irányelvekre", valamint az elhangzott előadások és vita, hozzászólások, a szakemberek, a szakma erejét, tettrekészségét bizonyították. Kívánatos, hogy a gyakorlati megvalósítás hasonlóan a „megajánláshoz" eredményekben is gazdag legyen!...

N.

AZ EGYETEMI ÉLET ESEMÉNYEIBŐL...

Újjáalakult Egyetemünk Tanácsa. Az egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata alapján oktatói értekezletek keretében 3 évente ujjá kell választani az Egyetemi Tanács tagjait. Egyetemünk Tanácsának tagjai a következők:

Elnök: Dr.Gál János rektor
Titkár: Dr.Molnár Sándor egyetemi főtitkár

Tisztségük alapján:
Dr.Rónai Ferenc rektorhelyettes
Dr.Winkler András rektorhelyettes
Dr.Simon Béla gazdasági főigazgató
Dr.Igmándy Zoltán dékán
Dr.Hargitai László dékán
Dr.Németh Gyula a Főiskolai Kar igazgatója
Dr.Béldi Ferenc MSZMP titkár
Dr.Roxer Egon SZB elnök
Dr.Horváth Béla KISZ titkár
Dr.Szalay Károly a Főiskolai Kar MSZMP titkára
Dr.Várhelyi István tanszékvezető egyetemi tanár a Marxizmus-leninizmus tanszék vezetője

Az oktatói értekezleten történt választás alapján:
Erdőmérnöki Karról:
Dr.Szendrey István tanszékvezető egyetemi tanár
Dr.Szodfridt István tanszékvezető egyetemi tanár
Dr.Csesznák Elemér egyetemi tanár
Dr.Rácz József egyetemi docens
Dr.Rumpf János egyetemi adjunktus

Faipari Mérnöki Karról:
Dr.Cziráki József tanszékvezető egyetemi tanár
Dr.Kubinszky Mihály tanszékvezető egyetemi tanár
Dr.Sitkei György tanszékvezető egyetemi tanár
Dr.Kovács Zsolt egyetemi adjunktus
Dr.Láng Miklós egyetemi adjunktus

Főiskolai Karról:
Dr.Gerencsér Miklós tanszékvezető főiskolai tanár
Baboss Csaba főiskolai adjunktus

KISZ Szervezet javaslata alapján:
Kovács Gábor emh., kari KISZ titkár
Üveges Csaba fmh., kari KISZ titkár
Bagi László főisk.hallgató, KISZ Bizottság titkára (FFK)

Az Egyetem Szakszervezeti Bizottsága által delegált egy fő nem oktató dolgozó:
Kovács Gáborné dr. tudományos munkatárs

Külső szakemberek:
Dr.Solymos Rezső, MÉM EFH főosztályvezető, címz.egy.. tanár
Dr.Joó István MÉM OFTH főosztályvezető, címz.egy.tanár
Dr.Németh József vezérigazgató, FURIEMHO,
Dr.Schmidt Ernő vezérigazgató, NYUFAK, címz.egy.tanár
Kormos Ernő igazgató, Balaton Bútorgyár, címz.egy.docens

Az Egyetemi Tanács ülésein tanácskozási joggal vesznek részt:
Héger József főosztályvezető, MÉM Szakoktatási és Kutatási Főosztály
Balaton Gyula miniszteri tanácsos, Művelődési
Dr.Dalocsa Gábor oktatási osztályvezető, Ipari Minisztérium
Tóth László osztályvezető, MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottsága
Nyeső Imre osztályvezető, MSZMP Sopron Városi Bizottsága
Gulyás Kiss Ernő mb. igazgató, Faipari Kutató Intézet
Obermayer György igazgató, Tanulmányi Állami Erdőgazdaság
Tóth György személyzeti osztályvezető
Dr.Hiller István könyvtári főigazgató
Dr.Strausz József kollégiumi igazgató
Csupor Károly az Oktatói Dolgozói KISZ Alapszervezet titkára
Radics János, a levelező hallgatók képviselője

Béke nagy-gyűlés az egyetemi sportcsarnokban...

1984. október 1-én Győr-Sopron megye béke nagygyülése az egyetemi Sportcsarnokban került megtartásra. A beszédet Háry Béla, az MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottságának első titkára tartotta. A béke nagy-gyülésen mintegy 1200 fő vett részt a város intézményeiből, üzemeiből.

Egyetemi Tanácsülés

1984. október 10-én ülésezett először egyetemünk újjáalakult Egyetemi Tanácsa. A következő napirendi pontokat tárgyalta meg. Elfogadta 1984/85. tanév munkatervét, és 1984-87. év intézkedési tervét. Az elhangzott kiegészítésekkel együtt jóváhagyta az egyetem új Doktori Szabályzatát.

Az oktatásról szóló törvény tervezetének vitája...

A Művelődési Minisztárium széleskörű vitára bocsátotta az oktatásról szóló törvény-tervezetét. A törvény-tervezetet intézményünk szervezeti egységei és a hallgatók is megismerhették. A tervezet vitáját 1984. november 16-án össz-dolgozói értekezlet keretében szervezte meg az egyetem. Az új oktatási törvény-tervezet rögzíti az elért eredményeket, jogi normává emeli az oktatás és a nevelés alapelveit, figyelembe veszi a felsőoktatás fejlesztési programjában megállapított főbb célokat is. Meghatározza az oktatási rendszer tartalmi és szerkezeti sajátosságait, a továbbfejlesztés irányait. Ugyancsak foglalkozik az egyetemi demokrácia fejlesztésének kereteivel is. Az egyetemen szervezett vita anyagát javaslatként továbbítani fogjuk a Művelődési Minisztériumba.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács nyugállományba vonulása alkalmából a „Munka Érdemrend arany fokozata" kitüntetést adományozta dr.Herpay Imrének, az Erdőmérnöki Kar volt dékánjának. A magas kitüntetéshez szívből gratulálunk és további jó erőt, egészséget kívánunk.

Szerkesztőség

Közművelődés-szocializáció

A Müvelődési Minisztérium Egyetemi és Főiskolai Közmüvelődési Bizottsága és a KISZ KB Egyetemi és Főiskola Tanácsának Közmüvelődési Munkabizottsága 1984. november 1-én országos közmüvelődési tanácskozást tartott.
A tanácskozáson a felsőoktatási közmüvelődési tevékenységet szabályozó 1976-ban kiadott utasitás és irányelv módositásához kértek véleményt a rendező szervek.
Dr.Poszler György vitainditó hozzászólásában rámutatott arra, hogy a vitaanyag a legneuralgikusabb pontokkal igyekezett foglalkozni. Igy: a népmüvelők helyzetével, a felsőoktatási közmüvelődéssel és az amatőrmozgalommal. Első feladat, az irányelvek jó megfogalmazása és a rendelet ehhez igazodhat...
Miért célszerü uj irányelveket alkotni? Röviden szólva: a 70-es és a 80-as évek közepe közti különbség, e viharos évtized hozta változások tették szükségessé a szerényebb /reálisabb/ fogalmazást... Korábban az optimistább jegyek a folyamatos, zavartalan növekedés koncepcióhoz füződtek. Stabilabb környezet volt politikailag és pszichikailag országon kivül és belül. A közmüvelődésnek - akkor - nagyobb hátszele volt. Ma az egyetemek belső életét is sokkal konfliktusosabb és azokra érzékenyebb helyzet jellemzi.
Ma e feladatok ujrafogalmazása szükséges. E reform-politikát "radikalizálni" erről a szegmentumról ugyan kérdéses vállalkozás, de a demokratizálási és önigazgatási funkció erősödése olvasható ki a közmüvelődési munkát fejleszteni hivatott anyagból is...
Az átfogó értelmiségi képzés - igény. A demokratizálás mint magatartás - alapképzés is. E közösségek egyre inkább kompetensebbek lehetnek - modellként talán az egész felsőoktatás számára... A közmüvelődés rugalmasabb, kevésbé intézményesitett formájával - reméljük - produkál, megformál olyan célokat, amelyek hétköznapi /perspektivátlan/ és távlati /nehezen konkretizálható/ célok közöttiek. A kezdeményezés, aktivizálás formáit szeretnénk bőviteni. Az a kultura, amit a hallgatók "maguk csinálnak" - persze valahonnan vesznek - egy másfajta asszimilációra ad lehetőséget..
Az oktató munkát is átszövő közmüvelődési szemlélet kialakitásának célként való kitüzése ma irreális. Feladatunk: megtartani a közmüvelődés irányitásából mindazt, ami jó, de "vissza-mozgalmasitani" ami jobb - ott, illetve ugy.... A kettő előnyeit kellene ötvözni.
Nagy Imre hozzászólásában az öntevékenységet és demokratizálást emelte ki. Szükséges, hogy érdekeltségük legyen /+lehetőségük/ a hallgatóknak a közmüvelődésben.
Az állami irányitás társadalmasitása - a direkt felsőbb irányitás megszüntetése kivánatos. Veszélyes ugyanis, ha tulszabályozzuk a közmüvelődési munkaformákat - meghaltak!..
Az önkormányzat, öntevékenység talán a kollégiumi élet terén a leginkább előrehaladottabb. Egyszerübb is. Bár valódi diákönkormányzatot, igazán éles jogositványokat kiván e terület is. /Pl. pénzelosztás, létesitményfelhasználás, apparátus személyzeti irányitása, - természetesen állami felügyelettel./
A TDK és szakköri munka terén 1/2 éven belül országos mozgalommá kellene tenni a megujulást. Természetesen a hagyományok felhasználásával. Intézményi szinten a TDK tanácsokra nagy feladat vár. A szakmai szervezetek hallgatói tagozatának léte is felülvizsgálandó. A sport és turisztika ügye, illetve helyzete kicsit hasonló a közmüvelődéshez. A pénzelosztást demokratizálni kell! Az "élsport elosztáson" változtatni! Döntési jogkörökkel rendelkező sportbizottság, tágabb, nyitottabb sportegyesületekkel - szükségeltetnének...

A diákszociális kérdések, önkormányzat, ösztöndij elosztás intézését, stb. is jobban demokratizált keretek között kell végezni.

Nahalka István hozzászólásában hangoztatta, hogy a beszükült lehetőségek között is a lehető legtöbb kezdeményezés kaphasson teret.

Mikor, mi alapján lehet engedélyezni egy csoport müködését? A szocialista értékekhez való viszony alapján. Sok gondot rejt ez az általános kijelentés. Lehetőséget ad az önkényes értelmezésre - vezetők és testületek részéről egyaránt. Értékválságot élünk át, s problematikus önmagában ez a kijelentés. Inkább a nyilvánosságra kéne hagyatkozni. A közmüvelődés ezt inkább elviseli, mint a merev tulszabályozottságot. A politikai megmérétés határai pedig: a törvényességi kereteket nem szabad áthágni! Ezek elegek!

S mi legyen a közmüvelődés funkciója, igazi célja? - Önmaga megszüntetése. A képzés nem hordozza e funkciókat...

A közmüvelődés mindenképpen a reformot stimuláló tényező. A demokratizálásra törekvés a legfontosabb...

A további hozzászólásokban kifejeződött, hogy az állam kezdeményezzen ott, ahol lát kezdeményezést /de szükséges lenne/ s támogasson ott, ahol lát...

A közmüvelődés funkciója a szocializáció kialakitása, alakitása. Ez az utolsó alkalom a felsőoktatási intézményben. A személyiség fejlődése szempontjából a közmüvelődés eszköz...

Cs.N.

Mongóliában... II.

Kintlétünk alatt néhány napot a fővárosban, Ulánbátorban töltöttünk. E városban békésen megférnek egymás mellett a deszkapalánkos jurtaudvarok, faházak és a tízemeletes betonépületek. Az útakon tömött buszok, tehergépkocsik közlekednek, de nem kelt feltűnést a járdán végigporoszkáló lovas sem.

Szikrázó napsütésben indultunk el az Állami Központi Múzeumba. A szardinia módjára megtelt buszunk elhaladt a Nagy Népi Hurál épülete mellett, mely a mi Parlamentünknek felel meg. Tetején ott lengedezett az ország piros-kék-piros zászlaja, benne a szojombó jellel. A buszon tudtam meg, hogy a zászló színei mit jelentenek. A kék a régi értelmezésben az örök ég színe, a piros a örömé (új értelmezésben a nemzetközi munkásmozgalomé). A piros mezőben ott a szojombó jel. A szó ind eredetű, értelme: „önmagából lett". Az egyes szimbólumok jelentése; a hármas láng: múlt, jelen, jövő, a napkorong-holdsarló a mindenség kettős voltának, a „halak" a férfi-nő, világosság-sötétség, eszme-gyakorlat egységének, a lefelé fordított nyílhegy az ellenség vereségének, a két bástya az erőnek a jelképe.

Az előzőleg megtekintett Lenin Múzeum után fájó érzés volt a Központi Múzeumot látni. A világ legnagyobb Lenin múzeuma tágas épületben található, aprólékos részletességgel összeállítva, a legmodernebb technikával felszerelve mutatja be anyagát. Ezek után dicsérni való a Központi Múzeum munkatársainak igyekezete, hogy a bár patinás, de kissé elöregedett épület (az udvar felől úgy van megtámasztva) tárlóiba belezsufolják azt a gazdag őslénytani, néprajzi, geológiai növény és állattani gyűjteményeket melyek külön-külön is önálló épületet érdemelnének.

Lenyügöző látvány az őslénytani kiállítás. Megilletődve szemléltük az őssárkánygyík (Tarbosaurus bataar) 70 millió éves, gigantikus csontvázát, mely 10 m hosszú, és 3-3-4 ember magasságú. A gyűjteményben a megkövesedett dinosaurus tojásoktól a 125 millió éves kisméretű sárkánygyíkon (Psittacosaurus mongoliensis) keresztül az ősorrszarvuig (Coleodonta antiquitatis), a kacsacsőrű sárkányig a Dél és Kelet-Góbiban 1920 óta feltárt jelentősebb leletek megtekinthetők.

Európai ember számára csemegét jelentett a néprajzi, történeti tárlók anyaga, a Dzsingisz korabeli használati tárgyak, fegyverek, emlékek gyűjteménye. A korabeli törvény szigorát mutatják be a „Kilenc Vétket" megtorló büntetések és azok rajzai. Ezek közé válogatott kínzások tartoztak: botütés fenékre, botütés arcra, kéz-láb kaloda, faládába zárás, melyben sem felállni, sem lefeküdni nem lehetett, égetés tüzes vassal, a fekvő rab combján átvetett rudon két ember ugrált, hüvelykujjánál felakasztott bűnös lába alól kilenc téglát emeltek ki, naponta egyet...

Az emlősgyűjteményben láthassuk a már kipusztult vadszamarat (Equus hemjonus) a góbiban előforduló vadtevét (Camelus bactrianus) és a Piros Könyvben szereplő hópárducot (Panthea uncia). A jól rendszerezett emlősgyűjtemény után a kevésbé jól rendszerezett és hiányos madártani, és egyéb állattani gyűjteményt néztük meg. A geológiai gyűjteményre már kevés energiánk maradt. A háromórás szemlélődés után zsongó fejjel léptünk ki a hűs levegőjű épületből a forró, vibráló levegőjű utcára.

Ottlétünk alatt ellátogattunk a régi vallási építészet, még álló – ma múzeumként üzemelő – remekművébe; Csojdzsin-láma Templomába. Az itteni vallás a lámahit a buddhizmus egyik ága, mely szerint; a lét szenvedés, a szenvedés oka a vágy, a vágy oka a tudatlanság, s ez a legveszedelmesebb ok. A lét szüntelen szenvedésekkel járó ujjászületésekből áll, s ebből a folyamatból csak az egyéni vágyak, az Én tagadásával lehet kijutni.

A templomot a század elején építették. Maga a csojdzsin szó tibeti eredetű, jelentése a Tan védelmezője. A mongolok így nevezik a lélekidéző jós lámákat. A kőkerítésen belül különös érzés fogott el. Furcsa, távoli, s egyben mégis közeli volt e keleti vallás. A kijárattal szemben álló domborművekkel diszített védőfal hidegen, taszítóan hatott. (Szerepe a gonosz szellemek távoltartása.) A mi templomainkban található képekhez szokott szememnek meglepő volt látni az igencsak világi jeleneteket (csata, gyilkolás, ölelkezés, szeretkezés stb.) ábrázoló természetesen szimbolikus jelentéssel megtöltött képeket. Félelmetes s egyben lenyügöző hatást keltett bennem a táncálarc gyűjtemény. A vallási táncokban használt álarcok látványa megborzongatja az embert. A mindegyiken megtalálható öt koponya a legyőzött öt szenvedélyt jelképezi.

Az itt látott faragásokkal, szimbolikus állatokkal diszített pagodák és belső tartalmuk maradandó élményt jelentettek számomra.

Horváth Jenő IV. emh.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, november 11-13.

Jártál-e már Hódmezővásárhelyen Barátom? Láttad-e már a vásárhelyi fazekasok munkáit? S olvastad-e egy butykoson e vigasztaló sorokat: „Bort iszik az útonjáró; akár bolond, akár báró!....Vivát!" – Ha nem, ajánlom figyelmedbe őket!...

— o —

Testvérlapunk, az Állatorvostudományi Egyetem Híradója 25 éves. Ez alkalomból – nem külön ünnepségen – csupán egyszerű munkatalálkozó keretében élvezhettük vendégszeretetüket az ÁTE Állategészségügyi Főiskolai Karán – Hódmezővásárhelyt. Konzultációt folytattunk az egyetemi-főiskolai lapok helyzetéről, problémáiról, törekvéseiről. Tájékoztatást kaptunk a KISZ KB Egyetemi, Főiskolai Tanács tevékenységéről, az elkövetkező időszak tervezett ifjúságmozgalmi eseményeiről (VIT!!!...), programjairól, a Tájékoztatási Bizottság munkájáról. (Sajnos az egyetemi lapok tagozatának vezetői nem tudtak eljönni...)
A felsőoktatást irányító minisztériumok egyetemi és főiskolai területre vonatkozó elképzeléseiről, munkájáról az MM, MÉM és EüM, valamint az ÁIB képviselői adtak tájékoztatást, illetve válaszoltak a kérdésekre.

— o —

A felkészítő továbbképzés, találkozó sok gondolatot és feldolgozandó, megírandó témát kínált az újságíróknak. Későbbi lapszámainkban remélhetőleg „gyümölcsit" betakaríthatjuk mi is...

-ás.

CÍMLAPSZTORI

*****

Képzelt riport erdész szakunk PAPÍRTIGRISÉVEL.....

A mestert (magistert) távol a sivár és lélekölő aszfalt-burkolattól, a város zöldövezetének csendes részén találtuk meg. Szóra bírtuk.

Soproni Egyetem (továbbiakban: SE). Engedje meg, hogy miután Önt ötletszerűen szárnyára kapta az országhír, mi is megszólaltassuk. Igaz, a levéltári kutatások eredménye, hogy Ön Sopronban járt egyetemre?

Erdész Papírtigris (továbbiakban(EP): Igaz! De még a flaszteros idők előtt!...

SE: Az a szóbeszéd járja, Önt foglalkoztatja a gondolat, hogy egy régi indiai fakir (guru?) példája nyomán fára költözködik és ott fogadja híveit s az érdeklődőket? Ha valamit megtudhatnánk erről, illetve a kiválasztott fafajról .... T.i. TDK szinten vitát indítanánk, hogy az illető fafaj őshonos, vagy egzóta legyen-e?

EP: A hírnév nem egyéb, mint félreértések összessége!...

SE: Értjük, értjük... (amint Rilke mondását Petőfi világirodalmi értékelésénél idézte Babits)... S mi foglalkoztatja most?

EP: A gondolataim rendszerezése!....

SE: Azt is hallottuk, nem kedveli a domesztikált (vagy az Ön kifejezésével talán helyesebb: cirkuszi) oroszlánokat. Bocsánat, – tigriseket. Miért a viszolygása e nagy macskákkal szemben?

EP. Ne is emlegesse őket! A legutóbbi karikaosztáskor is kihagytak maguk közül!!

SE: pedig a (2) ön (1) jelöltek között még ott volt. Mi történhetett?

EP: nem tudom! De az egész szakma – kivétel néhány apostol – egy nagy maffia! – válaszolt mogorván a mester (magister) és elfordult.

SE: Köszönjük a beszélgetést! És további – sérülésmentes – fogcsattogtatást kívánunk!...

Ezzel magára – és sorásra – hagytuk Őt, erdész szakunk PAPIRTIGRISÉT.

Lejegyezte, illetve papírba csomagolta:
Egy erdész (technikus)

CÍMLAPSZTORI

*****

A mai értelmiségről...

A megnyitó után Knopp András tartott előadást a mai értelmiségi ifjúság helyzetéről, kötelezettségeiről és jövőjéről. Az érdekes statisztikai adatokkal illusztrált beszámoló felkeltette a hallgatóság érdeklődését, sőt meglepődését, ennek ellenére nem alakult ki vita.
Az elhangzott két kérdésre sem kapott a kérdező kielégítő választ. Az előadás után mikrofon elé kértem Knopp Andrást néhány kérdés erejéig.
TIMEFT:
– A diplomások számát tekintve a 6. helyen állunk Európában. Vajon az erkölcsi és az anyagi megbecsülés is hasonló mértékű-e európai viszonylatban?
Knopp András:
– Ezt nemzetközileg nehéz összevetni, mert az egyes országokban elég eltérőek a fizetési viszonyok. Magyarországon a diplomások jövedelme a szakmunkásokéhoz viszonyítva jóval kisebb mértékben tér el, tehát nem olyan mértékben magasabb, mint a nyugat-európai fejlett tőkésországokban, bár ott is van ahol nem sokkal nagyobb különbségek vannak. Hazai viszonylatban úgy érzem, nem elég ösztönzőek a fiatal értelmiség, és általában az értelmiség kereseti viszonyai, de azt is látni kell, hogy ez elsősorban azzal függ össze, hogy kiugró teljesítményeket sem honorálnak kellőképpen az értelmiség körében sem de a fizikai dolgozók körében sem.
TIMEFT:
– Annak mi lehet az oka, hogy a diplomások 30 %-a nem képzettségének megfelelő helyen dolgozik?
Knopp András:
– A fiataloknál jobb a helyzet, ez csak 20 %. Ennek nagyon sok oka van. Pl. a különböző életutak, az elnőiesedés. A fiatal diplomások kifejezetten olcsó munkaerőnek számítanak.
TIMEFT:
– Köszönjük a beszélgetést.

Értelmes értelmiség

– Mi az ok annak, hogy a szellemi munka leértékelődik hazánkban, holott úgy tűnik, Nyugat-Európában ellentétes ez a folyamat?
– Nem hiszem, hogy a trendeket tekintve jobb a helyzet Nyugat-Európában. Ott általában magasabbak a jövedelmek, de ennek más okai vannak. Az értelmiségi pályák jelenleg az eltömegesedés fázisában vannak a fejlett tőkés országokban is. Ennek következtében automatikusan végbemegy ott is ez a folyamat. Nálunk az élőmunka indokolatlanul olcsónak számít, mert hosszú ideig egy munkaerő-feleslegeket kellett felszívni. Nem az értelmiségi munka van aluldotálva, hanem az élőmunka, a fejlett tőkés országokhoz viszonyítva.
– Mi az oka annak, hogy a fiatal értelmiségiek legtermékenyebb éveikben kénytelenek minden energiájukat egzisztenciájuk megteremtésére fordítani?
– A fiatal értelminégieknek nagyon rövid idő alatt kell megteremteniük életfeltételeiket, családot alapítani, igényeiket kielégíteni. Halmozódnak a hátrányokat jelentő élethelyzetek. A jelenlegi jövedelmi viszonyok mellett szellemi színvonalukat, tovább tudják képezni magukat.
– Mit tehet a KISZ az előadásban említett rossz közérzet feloldásáért?
– Ha a jelenlegi helyzet nem változik, hova vezethet ez a folyamat?
A KISZ KB mellett működő Értelmiségi Fiatalok Tanácsa sok hasonló gonddal foglalkozik és jelentős érdekvédelmi feladatokat vállal magára. A közérzeti gondokról én hangsúlyosan beszéltem, de ezekkel együtt úgy látom, hogy a fiatalság egésze és egyes rétegei is többé-kevésbé jól illeszkednek be s ha nehezen is, de meg tudják oldani ezeket a problémákat. Az ország anyagi lehetőségei ismertek, ezek az anyagi jellegű gondok maradéktalanul nem lesznek megoldhatók. Nagyon bíztató távlatokat tudok mondani. Segítséget azonban lehet várni a családtól, a munkahelytől, stb. Vannak rendkívül pozitív példák is, főleg ha a vidéki munkahelyek ajánlatait vizsgáljuk. A probléma éppen az, hogy a kevésbé előnyös helyekre, a nagyvárosokba irányul a végzett értelmiségiek nagy része. Vannak tehát szemléleti, magatartásbeli problémák is. Jobban fel kell készítenünk a fiatal diplomásokat arra, hogy milyen országban élünk, hogy jobban vállalják a nehézségeket is!!
– Köszönjük a beszélgetést.

(TIMEFT, GYŐR, 1984 október 19-21. 2-3. szám)

Egyetemisták, mint potenciális értelmiség avagy Félig diák? Félig értelmiségi? I.

Társadalmi struktúránkba meglehetősen nehéz beilleszteni a mindenkori egyetemi hallgatókat (1.). A legelső nehézséggel mindjárt akkor találjuk szembe magunkat, amikor valamely kategóriát próbálunk használni megnevezésükre, hiszen ahhoz, hogy — mint bizonyos szempontból egységes egészről — beszélni tudjunk róluk, ez elengedhetetlen volna. Mégsem egyértelmű, hogy különálló társadalmi rétegnek, csoportnak, vagy egy réteg (bevezetésen az értelmiség) „részcsoportjának" tekintsük-e őket. Annyi bizonyos, hogy valamilyen módon az értelmiséggel vannak szoros kapcsolatban, mint potenciális értelmiségiek. (Tekintsünk el attól a sajtóban nagy publicitást élvező, de számszerűleg ténylegesen elenyésző részüktől, akik a diploma megszerzése után nem végzettségüknek megfelelő helyen, hanem valamely jól fizető szakmában vagy a szolgáltatásban helyezkednek el, esetleg kisvállalkozásba fognak.)

Ezen kapcsolat azonban csak látszólag egyértelmű, mivel közéjük (egyetemisták és értelmiség) egyenlőségjelet húzni meglehetősen elhamarkodott dolog. Először is: ha az iménti kisszámú kivételtől eltekintünk, az egyetemisták, mint leendő diplomatulajdonosok, előbb-utóbb automatikusan az értelmiségi réteg tagjaivá válnak, ugyanez azonban vice versa nem mondható el, azaz a jelenlegi értelmiségnek nevezettek jelentős része még ma sem rendelkezik diplomával (2.).

Másodszor: míg az értelmiségiek egyértelműen a társadalom produktív szférájába tartoznak, addig az egyetemi hallgatók az improduktívba, hiszen szülői támogatásból vagy különböző társadalmi juttatásokból (esetenként mindkettőből) tartják fenn magukat. Ennek ellenére nem lehet egyszerűen a diáksába sem sorolni őket, és elsősorban nem életkorúk miatt, hanem azért, mert nem elhanyagolható tényezők, akár kulturális, akár politikai közeletről légyen is szó.

Harmadszor: nem csupán társadalmi helyzetüknél fogva leledznek átmeneti helyzetben, hanem egyetemistaságuk időtartama tekintetében is, hiszen 5—6 év leforgása alatt rendre „újratermelődnek", ezzel szemben az értelmiség teljes lecserélődésére 30—40 esztendő sem maradéktalanul elegendő.

Ha a két világháború közti és mai egyetemi „polgárságot" hasonlítjuk össze, fontos mennyiségi és minőségi különbségeket találunk. Alapvetően az akkori és mostani társadalmi elvárások térnek el egymástól. Minthogy annak idején a meglehetősen szűk, minimális mobilitással bíró társadalom az akkori középosztály reprodukálását tűzte ki célul, a felsőoktatás elé, egyetemisták csak jól situirolt státuszt elfoglaló családok sarjai lehettek, az ettől való eltérés (empirikus szórás) meglehetősen szűk intervallumot ölelhetett fel. Ebből következően az akkori felsőfokú iskolarendszer elitképzésre irányult, s így érthető, hogy akkortájt a polihisztor-jellegű tudás jelentette a műveltséget.

Az ötvenes években ennek ellenkezője történt. A háborús veszteségek (halálozások, koncentrációs táborok, hadifogság illetőleg emigráció) az értelmiség létszámát drasztikusan lecsökkentette, erre szuperponálódott egy akkori, elégé nem „dicsérhető" politikai koncepció, amelynek „áldásos" működése során a maradékot gyakorlatilag likvidálták a szellemi életből. Az így keletkezett űrt persze be kellett tölteni, s mivel az erőltetett ütemű iparfejlesztés a korábbinál jóval nagyobb mennyiségű értelmiségi szakembert igényelt, a felsőoktatást is mennyiségileg kellett felfuttatni. (Nem véletlen, hogy mai felsőfokú oktatási intézményeink nagy része is akkor nyert egyetemi, illetve főiskolai rangot.) Mivel „nyersanyagként" a fenti okok miatt a kellő előképzettséggel és családi indíttatással alig rendelkező munkás, illetve paraszt származásúak johettek csupán számításba, a felsőoktatás minőségi lehanyatlása azt kell mondjuk, törvényszerű volt.

Napjainkat e téren — kissé durva megfogalmazásban — a két állapot lineáris kombinációja jellemzi leginkább. A polihisztor jellegű tudás társadalmi presztízse (úgy tűnik, immár végérvényesen) a nullával lett egyenlő, s az ötvenes évekhez hasonlóan a szakmai, technokratikus jellegű tudás értékelődött fel, mivel a munkaerő-piaci szempontokat elsődlegesnek tartó fogyasztói társadalmunk ezt igényli. Ugyanakkor megfigyelhető (és itt nem részletezendő statisztikai adatokkal is bizonyítható) a társadalmi mobilitás csökkenése. Egyre kevesebb az egyetemek padjaiban a lendő elsőnemzedékes értelmiségi, s egyre növekszik az „új", 1945. után értelmiséggé vált réteg reprodukciós kvóciense. (Nem foglalhatunk állást abban a kérdésben, hogy ez rossz-e avagy inkább jó.) Különösen vonatkoznak a fentiek az ún. „elit" egyetemek — orvosegyetemek, bölcsész- és jogi karok — hallgatóira, de, s ez igen-igen, alacsony presztízsük ismeretében elégé meglepő, jelentős a pedagógus-társadalom tekintetében is. Úgy tűnik, hogy az ötvenes évek körül mesterségesen megbolygatott dinamikus egyensúlyi állapot ismét kezd beállni.

Mint látható, az egyetemi hallgatók helyzete, de száma, világlátása, létformája és kifutási lehetősége is a mindenkori társadalom egyfajta lenyomatának tekinthető. Ily módon a velük kapcsolatos szociológiai vizsgálatok nem csupán a jövendő értelmiségi rétegre vonatkozó előrejelzéseket nyújthatnak, de alkalmat adhatnak szélesebb körű következtetések levonására is.

Legalkalmasabb kutatási területnek (és itt a terület szót eredeti értelmében használva) azon egyetemi városok ígérkeznek, amelyekben egynél több egyetem található és ezek a legkülönbözőbb karokkal, illetve fakultásokkal rendelkeznek (3.).

Ezen vizsgálatok közül legérdekesebbnek kétségtelenül az egyetemista létforma analizálása ígérkezne (4.). Eme létforma kuriózum voltát a többszörösen felemás társadalmi helyzeten kívül a jól behatárolható életkor (19—26 év) is meghatározza. Mind társadalmi érzékenység, mind szellemi befogadó potenciál tekintetében ez a legfogékonyabb életszakasz, vagy legalábbis annak kellene légyen. Mivel a családalapítás és az egzisztenciateremtés többségüknél csak az ezt követő években válik központi problémává, a társadalmi mozgásokban való aktív részvételt e bizonyos fokú függetlenség és a későbbieknél lényegesen kisebb személyes felelősség is elősegíthetné. Az életkort figyelembe véve az intenzív érzelmi élet (szerelem, barátság, mikroközösségek) szempontjából is ezen életszakasz lehet a továbbalakítás névével meghatározó. Mindezek ellenére, sajnálatos módon, számos jel arra vall, hogy az egyetemisták többsége nem, vagy csak nagyon csekély mértékben használja ki e státusz nyújtotta lehetőségeket, és félig diák félig értelmiségi pozíciója nagy mértékben az előbbi felé tolódik el.

Ennek fő ismérve az [illegible], és sajnos sok esetben a gondolkodásmódban is megmutatkozó infantilizmus, amely az idővel egyenes arányban látszik növekedni és egyre újszerűbb mértékben tör „Bűkösségszerű-e, hogy elkülönült társadalmi helyzetünknek megfelelően lelkivilágunk, magatartásunk is megőrizze gyermeki korlátait?" — hangzott el a kérdés (akkori) vezető folyóiratunkban immár három éve (5.) s a szerző — aki e felismerésre belülről, tehát hallgatóként jutott — novellisztikus betétekkel tűzdelt összéjében nagyon magvazósan ecsetelte a [illegible] időközben formálódó [illegible] okok kutatásának szükségessége maradt. Noha [illegible] példát a pesti Bölcsészkarról vette, azok általános érvényűek, hisz saját házunk táján mi is találkozhatunk nap mint nap a „felhőtlen infantilizmus" ordító megnyilvánulásaival. Id.: JATE-VESE, Medicus Napok, TSÜLÖK, Kollégiumi Napok, s a többi. A szomorú és elgondolkoztató az egészben az, (és egyben bizonyító erejű is), hogy a szinvonalas kulturális és politikai jellegű önművelésre bő lehetőséget nyújtó rendezvények helyett — márpedig ilyenek ha nem is elsöprő gyakorisággal, de léteznek ebben a városban, csak keresni kell őket! — kizárólag e fent felsorolt hebrencselkedések képesek az egyetemisták többségét megmozgatni, így szkítván föl belőlük néhány, százhúsz decibeles „oá"-t. Általánosítva és a természetesen létező kivételektől eltekintve kijelenthető, hogy az egyetemisták ismeretnek szórakozni, gondolkodni — szaktárgyaikhoz nem kapcsolódó dolgokon — azonban már sokkal kevésbé. Az ugyanis köztudomásúlag sokkal fáradságosabb.

Szó kell essék az infantilizmus legfőbb bázisairól, a kollégiumokról is, ezt azonban a következő alkalommal tesszük meg.

SANDI ISTVÁN

1. Az alábbiakban egyetemi hallgatók alatt a nappali tagozatosokat értjük, mivel az egyetemista életforma sajátosságait boncolgatván az alapvetően nem ilyen létformát folytató esti és levelező tagozatosok e szempontból figyelmen kívül hagyhatók.

2. Erre rendkívül drasztikus példát szolgáltat Tömpe Zoltán a Valóság 1982/10. számában, amikor mint hivatalos adatot hozza nyilvánosságra: Magyarország 155 ezer gazdaságon vezetői funkcióban levő kádere közül (ekik elvileg és hivatalból mind az értelmiségi réteget „erősítik") hozzávetőlegesen 50 ezer a diplomás.

3. Mivel az összes hasol egyelőre egyidejűleg kiterjesztett felmérés valószínűleg technikai nehézségek okozna.

4. Erre tett érdekes és értékes kísérletet Szentirmai László: Egyetemi hallgatók Svédországban c. művében. (Gondolat 1976.) Mivel azonban a könyv kb. 10—15 éves adatokra épült, adatmérlegére épülő és következtetéseit is ennek tudja le, ez azóta nagy mértékben megváltozott körülmények formájára mai realitásokra nemigen rendelkezhet relevanciával. A szerző érdemnyű kutatásait „Az olvasó egyetemi hallgatóról" c. munkájában csak egy részterületre vonatkozóan [illegible] meg.

5. Gyurkó Pongor: Egy főiskolás emlékiratából. (Mozgó Világ, 1981/9., 109. o.)

Egyetemisták, mint potenciális értelmiség avagy Félig diák? Félig értelmiségi? II.

Szó kell essék az egyetemista infantilizmus legfőbb bázisairól, a kollégiumokról is, bár ezen téma tapasztalatom szerint nagy ingerültséget szokott kiváltani, ki tudja, miért. A kollégiumi lét szinte felépítésénél fogva termeli ki a felületes emberi kapcsolatok egész sorát, s a nem felületes kapcsolatok — melyek többnyire a párkapcsolatokban merülnek ki — is előbb-utóbb izolálódásra ítéltetnek. A teljesen véletlenszerűen összezárt kollégisták nem tekintik, mert nem is tekinthetik otthonuknak a kollégiumot, melynek átjáróház-jellege tovább erősíti bennük az ideiglenesség érzetét, így benne ennek megfelelően rendelkeznek be, s az összes adandó alkalmat megragadják arra, hogy azt a jóval kényelmesebb, többnyire nem szegedi állandó lakhelyükkel cseréljék föl. Ezzel magyarázható a főleg hallgatók által látogatott klubok hétvégi program-nélkülisége (a disco-t nem tekintem annak), és a város tanulmányi szünnapokon tapasztalható „kihaltsága" is. Mivel alapvető tendenciaként igyekeznek „felülről" mesterségesen elzárni egymástól a különböző karok hallgatóit (7.), nem csoda, ha a kapcsolatok csak a tanulmányi térre korlátozódnak, vagy azok különböző pótcselekvések (kártya, futball-láz, asztalifoci, lányoknál nem ritkán kötögetés-horgolgatás!) szintjén realizálódnak. Annak leszögezésével, hogy a koedukációt az egyetlen normális kollégiumi létformának tartom, szót kell ejtenem arról a tényről, amely az országunkban megcsontosodott prűd szemlélet miatt — beszélni vagy írni róla szinte bűn, csinálni viszont a mindennapok gyakorlata — még mindig tabu-témának számít: (többek közt) az egyetemi kollégiumok is egyre inkább a szexuális szabadosság fellegváraiva valnak. Az okok boncolgatása külön tanulmányok tárgyát képezheti.

A szabadidő-kihasználás terén is mutatkoznak problémák és súlyos aránytalanságok. Nem kifejezetten kicsi például azok száma, akik csekélyebb tehetségük vagy görcsös jeles-hajhászásuk miatt minden rendelkezésükre álló időt konkrét tanulmányi tevékenységgel töltenek el, egyéb idejüket a televízió manipulátorainak szorító karjai közt vélven leghasznosabban elfecsérelni. Belőlük fognak kifejlődni az idők során a környezetük ingerejt felfogni és értelmezni nem tudó szakbarbárok. A másik rész, amelyik jelentős szabad időt tudhat(na) magáénak, sem feltétlenül arra használja, ami számára szellemi épülést és általános tájékozódóképességet, ne adj' isten műveltséget nyújtana (ha már ez az egyetemi oktatástól, horribile dictu, még jó ideig nem varható el): meglehetősen sok az üresjárat, a pótcselekvés. „A szabad idő passzív előültesének magas időmennyisége a nem ritmikus hallgatói életvitelnek is egyik mutatója." — így a szociológus (8.).

Végezetül próbáljuk meg áttekinteni: a hallgatók apolitikusságának, alacsony nívójú műveltségi szintjének, nem túl magas kultúréhségének és — létformájukat tekintve — kispolgári attitűdjeinek mennyire a társadalmi visszahúzó erők és korlátok, s mennyire maguk a hallgatók az okai? Úgy érzem az alapvető indítéka a társadalom hallgatók iránti hibás, súlypontelto-lódásos igényszintjében, valamint az egyetemi hallgatók iránti társadalmi bizalom totális hiányában jelölhető meg. Ez utóbbira rendkívül jellemző példa a nagy indulatokat kavaró 1981-es budapesti és szegedi küldöttgyűlés és az azt követő hullámok. Az oktatás „hivatalnokai" és a hatalom képviselői bizonyos fokú tolerancia helyett ideges hangulatot szítottak, retorzióikat helyeztek kilátásba, a válaszlások manipulálásától sem riadva vissza, és ezzel mindössze annyit értek el, hogy országszerte azóta is ezen eseményeket, mint „'81-es diákmozgalmakat" említik, holott mozgalmakról szó sem volt, csupán néhány jogos(nak tűnő) követelés hivatalos fórumon történő interpretálásáról. E sorok írója ezen eseményeket elsőéves hallgatóként élte át, s így némikepp kompetensnek érzi magát annak kijelentésére, hogy — a nagy felbuzdulás ellenére — azok akkor a hallgatók ha nem is jelentéktelen mennyiségét, de mindenképpen kisebbségét érintették.

„Előttem összeállt egy kép, mely minket ábrázol. A kép egyik oldalán ez áll: jelenlegi körülményeidhez adekvát módon viszonyulva közönyösnek, lustának és butának kell lenned. A másik oldalán pedig ez: mivel munkádba semmi egyéni értékedet nem tudod belevinni még akkor sem, ha a követett visszafogó hatásokon túlteszed magad, így kétszeresen közönyösnek, lustának és butának kell maradnod (9.)!" S ha ekként vélem összefoglalhatónak e minden dimenzióban periférián avagy átmeneti helyzetben álló társadalmi (jobb szó hiján:) csoport, az egyetemi hallgatók helyzetét, benne természetesen a magaméval is, akkor jámbor ohajként (pium desiderium) megkockáztatom: régóta adós a szociológia tudománya egy olyan, őket (bennünket) érintő átfogó vizsgálattal, amely nem csupán felszíni jelenségek regisztrálásával, statisztikai adatok sorjáztatásával véli elintézettnek e problémakört, hanem figyelmet fordít a (nem is olyan) mélyen lappangó társadalmi összefüggések bemutatására, még ha ez ohatatlanul a társadalom és az egyetemi hallgatók viszonyának alapos revíziójához, átértékeléséhez vezetne is. S mivel a gazdaságban végbemenő reformok: az oktatásstruktúrára vonatkozó részint tervbe vett részint megvalósuló változások immár napjaink realitásai, talán nem egészen meddő azon remény, hogy a fenti, egyre többek által szükségesnek tartott revízió a közeljövőben fokozatosan megvalósul.

Úgy legyen.

SANDI ISTVÁN

JEGYZETEK, HIVATKOZÁSOK:

7. E tendencia sajnos tovább folytatódik; az 1984/85-ös tanévben ugyanis a JATE egyetlen fiúkollégiumát is koedukálttá teszik, de olyan áron, hogy TTK-s és bölcsész hallgatókat nem vesznek föl, hanem helyükre joghallgató hölgyek kerülnek. Így rövid idő múlva a József Attila Diákotthon tiszta jogász, a Herman már eleve szín-TTK-s, a Móra majdnem teljesen bölcsész, az Irinyi pedig főként TTK-s jellegűve válik. Ekként valósul meg az egyetemisták szelemi elitére (ha lehet, egyáltalán abban beszelni) rendkívül káros hatással bíró szeparatív létforma, a karok hallgatói közti mesterséges izoláció.

8. Szentirmai László: Egyetemi hallgatók Szegeden 115. o.

9. Sanyó Imre: Mit látni egy műegyetemi padból? (Mozgó Világ, 1982/5., 80. o.)

CÍMLAPSZTORI

*****

...avagy...

Izgalmas, mindannyiunkat foglalkoztató kérdéseket feszeget Sandi István a Szegedi Egyetem legutóbbi két számában. Bizonyos vonatkozásban létünk alapkérdései ezek. Anélkül, hogy kérdésfelvetését, vagy álláspontját lényegében vitatnám, egyik problémaköréhez, nevezetesen az infantilizmushoz fűznék néhány gondolatot.

A felsorakoztatott példáknál sokkal jelentősebbnek érzem a diák-közéletben megnyilvánuló infantilizmust („diák" alatt nem a SI által vett pejoratív jelentést értve). Itt az okok közt elsődlegesnek érzem azt a függő jogállást, ami ugyan a diákság fokozott közéleti érzékenységét motiválja, ám ugyanakkor függőségek az oktatói-kiszolgálói apparátusban is tudatosul, sőt. Éppen az e helyzettel visszaélő oktatók-dolgozók azok, akik a diákság közéleti infantilizmusát okozzák. Magyarul: nevetséges lenne érett, megfontolt cselekvést várni a hallgatók tömegeitől, ha erre sokszor elemi lehetőségük sincs meg (messzire vezetne, ha még azt is boncolgatni kezdeném, hogy az így „preparált" hallgató a diploma átvételének ebből a szempontból szinte jelképes aktusával percértékű napok elteltével többtíz – többszáz emberért felelős vezetővé válik (válik?)). Gondoljunk csak a diákönkormányzatok sorsára és a sok kisvárosi főiskolánkon dívó – szó szerint – dedós módszerekre. És még egy adalék: a diák-közéletben aktív emberek vagy lemaradnak a tanulásban, ami később a pályán szép, nagy hátrány lehet, vagy pedig jogtalan előnyök szerzésével hívják ki társaik – jogos – rosszallását (szerencsére ez ritka). A diákság ítélete mindkét esetben érett, de legalábbis megalapozott. Első esetben, mert fölmérik, hogy a (közéleti) aktivitás jövőbeni hátrányát nem szükséges vállalniuk („csak akad majd jó bolond, aki elintézi helyettem, ha nem, is túlélem"), a másik esetben pedig nyilvánvaló, ha sokszor nem is betartott erkölcsi normák megszegését kéri számon („ius murmulandi"). Megoldásként csakis a felsőoktatás további demokratizálása jöhet szóba, amit az ún. oktatási reform úgy tűnik, a legkevésbé sem képes előmozdítani (szívesen venném, ha valaki több információval a tarsolyában, a lap hasábjain meggyőzne az ellenkezőjéről). Megjegyzem, igen érdekes kísérlet eme ellentmondás föloldására a svéd felsőoktatás gyakorlata. Svéd erdészhallgatók mondták el a következőket: egy 18 éves svéd fiatal anyagilag is függetlenné kíván válni a szülői háztól, így továbbtanulásának ezirányú vonzatait is maga állja. Persze kevesen saját vagyonból, a többség célhitelt vesz föl az államtól, amit szerény, de tisztes megélhetést biztosító járadék formájában havonta vesz föl. E hitelt 50 éves korig kell visszafizetni, kedvező feltételek mellett. Anélkül, hogy ezt a megoldást agyondicsérném, mellette szól, hogy az ösztöndíjak jelenlegi két lélektani csapdáját feltétlenül kikerüli, egyrészt jár, másrészt viszont „adható", azaz kvázi alamizsnaL Stb., stb.

–srá–

****

Ha valaki...

Ha valaki megkérdezné, miért hagyom abba, azt felelném: – megunt am. Két éve roppant lelkesedéssel vettük át, négyen. Alig telt el egy szemeszter, egyedül maradtam, és sok időmet elvett. Panaszkodni nem szeretnék, mert az alkotás öröme minden kudarc után új erővel töltött el. Szerettem az újságot szerkeszteni. Minden cikkel én is több lettem egy kicsit. A soksok talpalás, kérdezősködés, cikkek utáni szalagdálás lassan-lassan azonban felőrölte lelkesedésemet. És a magamrautaltság. Társak akadtak, de a „piszkosmunka" rám maradt. Mondom, panaszra nincs okom. Sok helyre eljutottam, mint „újságos", sok barátot szereztem, tapasztalatot szereztem.

Akik most kézbeveszik az újságot, ismét sok ambicióval rendelkeznek, nagy terveik vannak, felismerték az újságban rejlő kiaknázatlan lehetőségeket. Ugy gondolom, jó kezekbe kerül a szerkesztés, és jobbat, többet nyújtanak Nektek.

Köszönöm dr. Németh András segítségét, és mindazok munkáját, akik hozzájárultak ahhoz, hogy olyan volt eddig az újság, amilyen.

-ri.

Borbély József:

Bajcsy-Zsilinszky Endre, a magyar szabadság vértanuja

Negyven esztendeje, 1944. karácsonyán halt mártirhalált Sopronkőhidán Bajcsy-Zsilinszky Endre.

Bajcsy-Zsilinszky Endre, a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottsága elnöke, a magyar antifasiszta ellenállási mozgalom politikai vezetője volt. A mozgalom katonai vezetőjét Kiss János altábornagyot, valamint két ellenálló tisztet, Nagy Jenő beosztás nélküli vezérkari ezredest és dr. Tartsay Vilmos vezérkari századost a magyar királyi honvéd vezérkar főnökének III. birósága nevet viselő nyilas katonai bíróság rögtönitélő tárgyalásán halálra itélte. A honvédtiszteket 1944. december 8-án, a Margit körúti katonai fegyház udvarán kivégezték. "Megint honvédtiszteket akasztanak..." irta 1849 októberére utalva az illegális Szabad Nép. A másik három halálraitélt Almásy Pál törzskari ezredes, Révay Kálmán százados és Makay Miklós mérnök, a balatonfüredi Nitrokémiai Ipartelepek igazgatója itéletét a honvédelmi miniszter helyettese, illetve Kovarcz Emil, a nemzet totális mozgósításával megbizott nyilas miniszter - kegyelemből - 15, illetve 10-10 évi fegyházra változtatta. /Révay Kálmán - az antifasiszta ellenállási mozgalomban résztvevő kommunista katonatisztekkel - Pálffy Györggyel, Sólyom Lászlóval és többekkel egyetemben -, 1950-ben a Rákosi személyi kultusz áldozata lett./

Az ellenállási mozgalom élő tanuja, Bajcsy-Zsilinszky Endre kőhidai fogolytársa, Almásy Pál mérnök, nyugállományu altábornagy. Sopronkőhidai fogsága naplóját mostanában jelenteti meg a Magvető Kiadó.

Zsilinszky és ellenálló társai terve szerint - miközben Budapest nagyobb értékeit megkisérlik megvédeni a náci rombolástól, - utat nyitnak a főváros felé közeledő szovjet csapatok előtt és velük együttműködve megtisztitják Budapestet a német és nyilas csapatoktól. Majd pedig - hadifoglyokból átállt honvédekből, fegyveres munkáslakulatokból - uj demokratikus hadsereget szerveznek, amely a szövetségesek oldalán harcol a fasiszták ellen.

Az ellenállási mozgalmat a gyenge konspiráció és Mikulich Tibor százados árulása miatt a nyilasok felszámolták. /Mikulich a háboru után Erdélyben, majd Románia távoli, elmugott vidékén álnéven gyógyszerészkedett, ám árulására fény derülvén, 1959-ben a Budapesti Katonai Birósá tól elnyerte méltó büntetését./

Bajcsy-Zsilinszky Endrét 1944. november 25-én reggel fél nyolckor, a pesti Fővészkertben tartóztatta le a Hadó Endre vezette nyilas nyomozóosztag.

/Bajcsy-Zsilinszky Magyarország német megszállását követően - 1944. március 19. - a Gestapó kezébe került. Megvert fogott az ajtaján dorombolo németekre és a tűzharcban megsebesülve esett fogságba. 1944. október 15-én a Horthy-féle kiugrási kisérlet idején a magyar hatóságok szabadon engedték./

Bajcsy-Zsilinszky Endrét és letogott ellenálló-társait a nyilas csendőrnyomozók brutálisan megkinozták. /Kassák János Hanusz-ot és Szécheny Pál vázlatát - amik megjelentek

Tartsay Vilmos lakása előtt - a csendőrök a tüzharcban agyonlövik, a járőr harmadik tagját - egy altisztet - halálosan megsebesitenek./

- Néza, mit csináltak velem ezek a gazemberek - mutatta Zsilinszky megkinzatásának jeleit barátjának, védőügyvedjének, Telemen Kornélnak.

"Össze-vissza verték és villanyozták, soha nem felejtem el azt a látványt, amikor megláttam. Kijelentette szegény; még a németek se bántak igy velem." - emlékezik Bende Mária, Zsilinszky felesége.

A katonai ügyészség Bajcsy-Zsilinszky Endrét hütlenség büntettével vádolta. "A felosszlatott balpártokat uj név alatt egyesitette, Nemzeti Felszabadító Mozgalom név alatt, állitólagos német uralom alól akarta felszabaditani Magyarországot. Megszervezte a katonai vonalat, küldött Kiss János altábornagyért. További célja a Hungarista Állam eltörlése volt."

A nyilas katonai biróság előtt Bajcsy-Zsilinszky kijelentette: "Amit elkövettem politikai és katonai meggyőződésből tettem, ez volt az egyetlen lehetőség, amely az országot és a magyar nemzetet a jelenlegi sulyos helyzetből még kimenthette volna."

Nem kétséges, Zsilinszky tudjére már a Margit körúti tárgyaláson halálos itélet várt, de mint országgyülési képviselőt, mentelmi jog védte. Perének tárgyalását kénytelenek voltak elhalasztani az országgyülés mentelmi bizottsága üléséig. Zsilinszky bizott képviselőtársaiban, személy szerint a nyilas országgyülés elnökében, Tasnádi Nagy Andrásban, ám Sopronba menekült és itt parlamentet játszó nyilas és szélsőjobboldali képviselők - a nyilas "országgyülés" - a mentelmi bizottság javaslatára kiszolgáltatták Zsilinszkyt a katonai biráságnak.

Bajcsy Zsilinszky a hirhedt Margit körúti katonai börtönben siratta kivégzett társait és várta sorsa beteljesedését: tudta, ha kiaujják, a nyilas rendszertől nem várhat kegyelmet.

1944. december 11-én éjfél előtt nagy mozgás kezdődött a Margit körúti katonai fegyház előtt. A nyilas kormány utasitására - a szovjetek előretörése miatt - megkezdődött a Margit körúti fegyház kiürítése. A foglyokat és a védőőrizetes személyeket járműveken és gyalogmenetben nyugat felé irányitották. Bajcsy-Zsilinszky Endre is elindult szenvedése utolsó stációja, Sopronkőhida felé.

A fogolytárs, Almásy Pál később igy emlékezett a történtekre: "Bajcsy-Zsilinszky Endrét december 11-én láttam legkésőbb, amikor az esti órákban, fővárosi kék autóbuszokkal Sopronkőhidára szállitottak bennünket. Mi már az első autóbuszban iltünk, amikor megbilincselve, utolsónak kihoztak Bajcsy-Zsilinszky Endrét. Mielőtt beültették az autóbuszba, levették róla a bilincset, s megkezdődött 24 órán át tartó utazásunk Sopronkőhidáig. Zsilinszky teljesen tisztában volt vele,... hogy Kiss Jánosék halála után az ő sorsa sem lehet vitás. Igen nagy nyugalommal nézett a bekövetkezők elé.

A János-hegy és a Márs-hegy között légiriadó miatt megállt az autóbuszunk, legalább egy óra hosszat álltunk. Dreinek megengedték, hogy leszálljunk a buszokról. Az egyik őr ocsudta, hogy emelnyiben a képviselő ur szökni próbálna, csak a levegőbe lőnének utána, egyáltalán nem tennének nagyobb kisérletet [illegible] Örökké emlékezetes számomra Bajcsy-Zsilinszky Endre válasza. Ha Kiss János, Nagy Jenő és Tartsay Vilmos életüket áldozták a hazáért, akkor nekem sem szabad életben maradnom."

A foglyok utközben a magyar jövőről vitatztak - Zsilinszky a földreformról és a jövő magyar iskolájáról beszélt - majd "csakazértis" kuruc nótákat énekeltek. Zsilinszky kezute szép, erős hangján Béri-Balogh Ádám nótáját: "Piros bársony süvegem, Most élem gyöngy életem..."

"December 12. éjfél felé járt az idő. A busz sok tolatás után megállt. Egy sötét kőfalon belül vagyunk, annyit látok. A kocsi sitaját egy ormótlan, nagy épület kapujától egy-két lépés választja el. Sopronkőhida." - irja naplójában Révay Kálmán.

Az 50 éves Zsilinszky megkinzott testével valószinüleg nem tudott, ám nem is akart megszokni. Vállalta sorsát, egyenesen, bátran, ahogy egész életét élte:

"Semmi sem őrizheti meg valamely nemzet szabadságát, csupán az a meggyőződése, hogy inkább meg akar halni, mint rabszolga lenni. A szabadság nem ajándék, hanem győzelem gyümölcse, és a népek válságaiban, amikor alapzatát és létét fenyegetik, a hősiességet nem lehet semmivel sem pótolni. Politikai manőverek, szövetségek, paktumok és minosnnapi megalkuvások érvénytelenek akkor, amikor a nemzet ott áll a maga thermophilei szorosánál és amiőn elérkezett az élet és a halál nagy választujához. A nemzet hétköznapjaiban a hősök gyakran vereséget szenvednek, a nagy válságban azonban csak a hősök tudnak fennmaradni és győzedelmeskedni" - idézi Bajcsy-Zsilinszky Walter Lipman amerikai ujságirót egyik irásában.

Sopronkőhida, 1944. december

Almásy Pál a börtönben naponta találkozott Zsilinszkyvel: "Meglepő nyugalommal viselkedett ezekben az utolsó napokban. Jókedvüen, a legkülönbözőbb témákról oktatta a körülötte lévőket, a halálfélelemnek nyoma sem látszott rajta. A sétán rendszerint ugy beszélgettünk vele, hogy ő nagyon gyors lépe-tekkel a belső körön haladt, mi pedig egymás után értünk mellé, mentünk mellette, s kértünk tőle tanácsot, utbaigazitást."

A börtön orvosa, dr.Varvasovszky János - 1974-es visszaemlékezése szerint - folajánlotta Zsilinszkynek, hogy sulyos állapotára való tekintettel /részben a március 19-i sebesülés következményeként, részben erős megfázásból adódóan/ kórházba utalja: "Már amikor az első alkalommal megvizsgáltam és felajánlottam neki a kórházi felvételt, akkor is tudomásom volt róla - egyrészt a hadbirósági berkekből, másrészt a védőügyvédtől, dr.Pinszich Istvántól -, hogy halálos itélet vár rá! Tehát december 22-én reggel ismét felkeresem neki a kérdést, hogy óhajtja-e a kórházba felvétetni magát, és időtem a kösmondást: aki időt nyer, életet nyer, hogy tudomására hozzam, milyen sulyos itélet várható. Ő egy pillanatig elgondolkozott, majd nagyon keményen és határozottan kijelentette, hogy nem kiván semmiféle eszközt felhasználni annak megakadályozására, hogy ügyének végkifejlete addig menjen, ameddig ezt meghatározzák".

December 21-én megirja feleségéhez utolsó levelét:

"Drága Mickóm! Sajnálattal hallom, hogy dr.Kelemen Kornél ügyvéd nem vállalja védelmemet. Ez eléggé megvilágitja helyzetemet. Mégis arra kérlek, légy szives, ha csak egy mód van, eljuttatni hozzám könyveimet és egyéb munkáimat. Szombaton reggel lesz a tárgyalás. Sorsomat viselő erősen és ne feledkezzél meg utolsó kivánságomról.

Köszönöm a csomagot és üzenetedet. Isten áldjon meg sok jóságodért, hüségedért, - meg is fog áldani. Mamuskának kézcsókomat küldöm.

Csókol szeretö urad, Endre. Sopronkőhida, 1944. december 21."

A nyilas birák előtt

Bajcsy-Zsilinszky Endre ügyének tárgyalása december 23-án délután volt a fegyház melletti elemi iskolában.

Hogy a kőhidai tárgyalás mennyire formális volt, az érsek Albert volt alezredesnek, a biróság elnökének 1946-os rendőrségi vallomásából világosan kiderül.

"Dominich /Dominich Vilmos hadbiró őrnagy, tárgyalásvezető/ a tárgyalás megkezdése előtt közölte velem, hogy Bajcsy-Zsilinszky Endrét halálra kell itélni... a tárgyaláson tanukat nem hallgattak ki, Bajcsy-Zsilinszkyt Dominich jóformán szóhoz sem engedte jutni. Zsilinszky nem tagadta, hogy mozgalmat szervezett, azonban hangsulyozta, hogy használatlet el nem követett, mert meggyőződése szerint az egyetlen és kivezető ut Magyarország részéről csak az lehet, hogy megszakitja Németországgal a kapcsolatot és a szövetségesek oldalára áll. Kérte a felesége birtokában lévő ujságcikkeket és tanulmányokat szeressék be, amiből világosan megállapitható lesz, hogy tevékenységének mi volt az igazi célja. Kérését Dominich visszautasitotta azzal, hogy tul hosszadalmas eljárás lenne ... A tárgyalás befejezése után Dominich kijelentette, hogy miután társait már kivégezték, Bajcsy-Zsilinszky Endrét is ki kell végezni és ő már a tárgyalásra kész itélettel jött. Ezután mindannyian aláirtuk a halálos itéletet..." Érsek elmondta, hogy Bajcsy-Zsilinszky Endre az egész tárgyalás alatt a lehető legkeményebben, férfiasan viselkedett, "jóllehet mind Dominich, mind a mellette ülő csendőr százados egészen durva modorban intézték hozzá kérdéseket, ő azokra egyenesen és arcrándulás nélkül adta meg határosott válaszait."

A magyar szabadság nagy alakja utolsó három óráját Bárdosi Jenő, a fegyintézet evangélikus lelkésze vallomásából ismerjük. A lelkész ur 1945. április 26-án tett vallomást a soproni főispáni hivatalban.

"1944. december hó 23-án este 10 órakor kaptam kirendelést, hogy másnap reggel 8 órakor történő kivégzésen jelenjek meg, és az elitéltet utolsó lelki vigasztalásban részesitsem. Akkor közölték velem azt is, hogy dr.Bajcsy-Zsilinszky Endrét fogják három másik társával kivégezni. /Ügyanosak december 24-én halt mártirhalált Pataki István, Kreutz Róbert, Pesti Barnabás kommunista ellenálló./ Bajcsy-Zsilinszky elmondta, hogy minden törekvése mindig az volt, hogy a magyarságot szolgálja, és hisz abban, hogy magyar népe meg fogja őt érteni, törekvéseit, céljait valóra váltja. Az után arról beszélt, hogy Tarpán szeretne nyugodni...

Biztosra veszem, ugymond, hogy az egész tarpai nép sorfalat fog állni, amikor a református templom harangjának zugása között poraimat Tarpára szállitják..."

Zsilinsky a tarpai választókerület országgyülési képviselője volt. Hamvai fölé, a tarpai református temetőben siremléket állitottak, és a kösségben Zsilinsky emlékszobát rendeztek be. 1975. május 28-án a tarpai művelődési ház parkjában fölavatták Bajcsy-Zsilinsky mellszobrát.

1945. április 21-én Bajcsy-Zsilinsky tetemét Hám Tibor, Sopron vármegye főispánja rendelkezésére exhumálták és a soproni evangélikus temetőbe szállitották. Bajcsy-Zsilinsky Endréné "a nemzet lobogójával letakart és virágokkal boritott sirnál, melynél a város rendősége állottuszőrséget, hosszasan időzött és bucsuzott a magyar szabadságharc nagy halottjától" - irja az Uj Sopron.

1945. május 27-én, az Országház előtt tartott nemzeti gyászünnepélyen Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök, Tildy Zoltán, a kisgazdapárt elnöke, Kállai Gyula, a kommunista part nevében, valamint Puskin, szovjet követ bucsuztatták Bajcsy-Zsilinsky Endrét. "Hősi magatartása a halállal és gyilkosaival szemben, méltán váltja ki csodálatunkat. Olyan nagy férfit, amilyen Bajcsy-Zsilinsky Endre volt, csak olyan nép adhatott, amely méltó függetlenségére, önállóságára, nemzeti kulturája felvirágoztatására" - mondta Puskin követ.

A kormány Zsilinskyt tisztelettadásul nemzetvédelmi miniszterré nevezte ki és vezéreszredessé léptette elő. Holttestét százezrek sorfala között inditották el végső nyughelyére, Tarpára.

Elsőként Sopron örökitette meg emlékét. A Soproni Nemzeti Bizottság 1945 április 24-i határozata az Erdészeti és Faipari Egyetem főbejárata előtti utcát a nagy hazafiról nevezte el. Szülővárosa, Csarvas 1981-ben állitott mellszobrot Bajcsy-Zsilinszkynek. Budapesten még nem áll szobra.

KÉT ARANYÉREM AZ AGRÁR KUPÁN

Csendesen érekezett haza a soproni delegáció Mosonmagyaróvárról, ahol október 2-5 -ig rendezték a XX. Agrár Sportnapok küzdelmeit. Csendesen, mivel nem volt köztük olyan, aki ép hangszálakkal megúszta volna e kis kirándulást. Két aranyérem került Sopronba, de ehhez a jó játékon kívül buzdításra is szükség volt.

A kosaras fiúk imponáló fölénnyel nyerték a tornát. A Nagy Lajos, Molnár Csaba, Manninger Miklós, Cser Imre, Lukács Ottó összetételű kezdőcsapat szuperszónikus vadászgépnek tűnt az ellenfelek hatökrös szekere mellett, és ha ők pihentek, Szakonyi Zoli, Dobrovics Zsolt, Nagy Gyula és Farkas Gábor gondoskodott arról, hogy kellő izomláza legyen az eredményjelző táblát kezelőknek. Nagyszerű csapatmunka a védekezésben, kíváló egyéni teljesítmények a támadójátékban – ebből állt a soproni recept. Nem volt vitás, hogy megérdemelten vehette át a bajnoknak járó serleget Moha, a csapat kapitánya. A légtérbe került Ezermester is annak rendje s módja szerint.

Eredmények:

EFE – Állatorvostud. Egyetem (Bp) 60 – 37
EFE – Kaposvári Mg. Főiskola 80 – 32
EFE – Kertészeti Egyetem (Bp) 55 – 42
EFE – Mezőgazdasági Főiskola (Nyíregyháza) 41 – 34

A kupa mellett Sopronba került a legjobb férfi kosárlabda játékosnak felajánlott tiszteletdíj is, melyet Nagy Lajos vehetett át a díjkiosztó ünnepségen.

A másik aranyérmet labdarúgó csapatunk szerezte, melynek tagjai: Ésik Tibor, Hancz Zoltán, Molnár Sándor, Erdei Olivér, Pfaff Ferenc, Bokor Miklós, Hegyi Tamás, Vígh István, Juhász Zsolt, Horváth Zsolt, Vörös Attila, Gardi Tibor, Aradi Attila Székesfehérvárról, és a ciprusi vendégmunkás, Yjannakisz Gauriel.

Az igen nehéz selejtezőcsoportból első helyen továbbjutott együttes a döntőben remek játékkal rukkolt elő és biztosan nyerte a tornát. Ésik Tibi mindent védett, a Hancz, Molnár, Erdei, Pfaff hátvédnégyes könyörtelenül rombolta szét az ellenfél illúzióit. A középpályán a Bokor, Hegyi, Vígh trió eldugta a labdát, elől Horváth Zs. és Jannakisz tette tönkre a védők idegeit. Mindehhez óriási lelkesedés párosult, így születhetett meg az évek óta várt siker. A hármas sípszó után Mágusunk immáron másodszor szellőztethette vadonatúj Adidas melegítőjét a magaslati levegőben. Mivel nem sikerült leejtenünk, ép bőrrel térhetett haza szeretteihez, megúszta egy enyhe esti szalonmóléval.

Eredmények:

EFE – Debreceni Agrártudományi Egyetem 2 – 0 (gl.: Molnár 2)

EFE – Kaposvári Mg. Főiskola 3 – 0 (gl.: Horváth Zs. 2, Hegyi)

EFE – Gödöllői Agrártudományi Egyetem 1 – 1 (gl.: Horváth Zs.)

EFE – Állatorvostudományi Egyetem 3 – 0 (gl.: Horváth Zs., Hegyi).

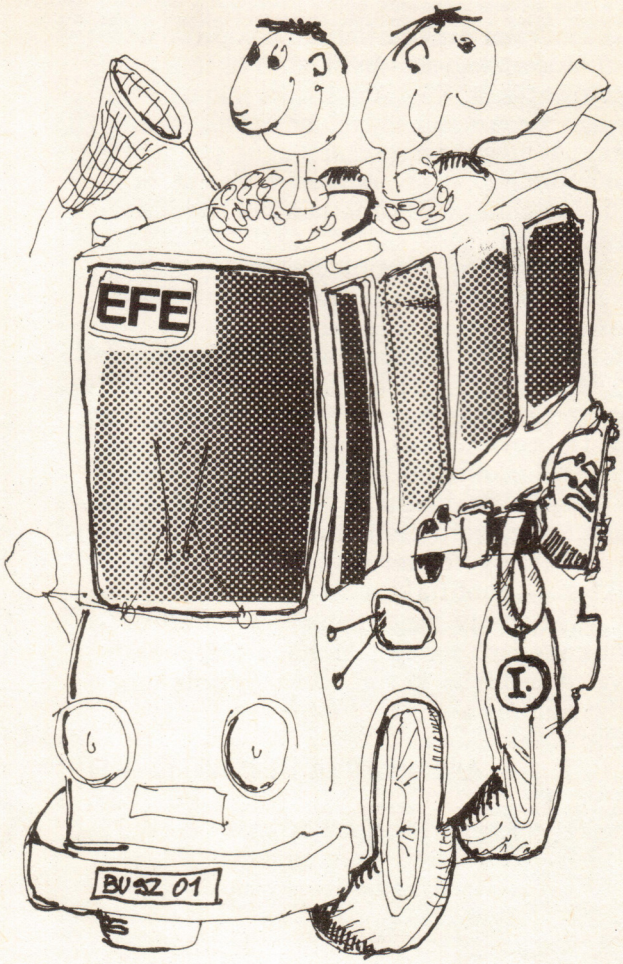
A torna gól királya Horváth Zsolt lett 4 góllal, a torna legjobb labdarugójátékosának felajánlott tiszteletdíjat Molnár Sándor kapta.

A fehérváriakra épülő kézilabdacsapat a 6. helyet szerezte meg. A „kézilabdás nagyhatalmak" előtt meg kellett hajolniuk, de nem vallott szégyent az együttes, melyből leginkább Horváth Jenő tűnt ki ügyes mozgásával és firkás góljaival. Lövészetben Hegyi Higin negyedik, a női csapat hatodik helyen végzett, míg női kosarasaink a 7. helyet szerezték meg.

Az eredmények mellett szót kell ejtenünk arról a nagyszerű csapatszellemről és összetartásról, ami a pályán kívül is uralkodott. Amikor kosarasaink szórták a pontokat, mint bolond pék a lisztet, a labdarugók a lelátón rendezték a műsort. A szervezők aggódva szemlélték a vakolat állapotát és szerencsésnek érezték magukat, hogy nem játszott a soproni csapat még egy mérkőzést, így megmenekültek a belső tatarozás gondjaitól. Amikor a hangszálak már nem bírták, jól jött segítségül a cintányér, a vörösre tapsolt tenyerek, üstdobnak pedig megfelelt a szemétkuka feneke is. Az utolsó mérkőzés után kilenc agyonizzadt, boldog jegenye és tizenegy fátyolos hangú Louis Amstrong ölelkezett a csarnok előtt.

A focimeccsen aztán visszakapták a buzdítást kamatostul. Amit a kosarasok a pálya szélén műveltek, az csodálatos volt! Négy mérkőzést végigordítani nem kis teljesítmény, de az ő hangerejükön mindez már nem is mérhető emberi léptékkel. Mondják, hogy a környéken elszaporodtak a hernyók és rovarok, mert a madarak azóta nyugalmasabb vidékre költöztek. Felemelő érzés volt úgy játszani, hogy a szurkolók szinte belehelték a labdát a kapuba. Volt olyan eset, hogy valaki megkapta a labdát a jobb szélen, a kosarasok őrjöngve rohantak mellette a futópályán, gyerünk, lőjj, lőjj!!

Külön köszönet illeti Szakonyi Zolit, aki kabalakutyáját sem kímélve vezényelte a szavalókórust és jó néhány hangszálát elhullatta a győzelemért. Bekiabálásai az őrület határmezsgyéjét súrolták, és teljesen demoralizálták az ellenfél sorait.

Igy történhetett, hogy – miután a jópofa néger trombitások száma a duplájára szaporodott – suttogó győzteseket láthattak viszont a botankert öreg fái. (Tisztelt Őrnagy Ur!) Elnézést, ha két hétig csak tátogva köszönjük reggel a jó szerencsét, de igérjük, minden este forró teával bújunk az ágyba.)

Mit mondhatnánk befejezésül? Köszönjük a színvonalas rendezést a mosonmagyaróváriaknak, a bizalmat az évfolyamtársainknak (bár a zéhákat nem írták meg helyettünk), és külön köszönet a Testnevelés Tanszéknek, hogy vadonat új mezben és melegítőben léphettünk pályára, melyben jó érzés volt soproninak lenni. És végül, jövőre, Kecskeméten, a XXI. Agrár Sportnapokon is, Hajrá Sopron!